Prečišćeni tekst Zakona o zaštiti i spašavanju obuhvata sljedeće propise:

1. Zakon o zaštiti i spašavanju ("Službeni list Crne Gore", br. 013/07 od 18.12.2007),
2. Ispravka Zakona o zaštiti i spašavanju ("Službeni list Crne Gore", br. 005/08 od 23.01.2008),
3. Zakon o zaradama državnih službenika i namještenika ("Službeni list Crne Gore", br. 086/09 od 25.12.2009),
4. Zakon o izmjenama Zakona o zaštiti i spašavanju ("Službeni list Crne Gore", br. 032/11 od 01.07.2011),
5. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju ("Službeni list Crne Gore", br. 054/16 od 15.08.2016),
6. Zakon o dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju ("Službeni list Crne Gore", br. 146/21 od 31.12.2021),
7. Zakon o izmjeni Zakona o zaštiti i spašavanju ("Službeni list Crne Gore", br. 003/23 od 10.01.2023),
8. Zakon o izmjeni Zakona o zaštiti i spašavanju ("Službeni list Crne Gore", br. 082/25 od 30.07.2025), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

ZAKON

O ZAŠTITI I SPAŠAVANJU

("Službeni list Crne Gore", br. 013/07 od 18.12.2007, 005/08 od 23.01.2008, 086/09 od 25.12.2009, 032/11 od 01.07.2011, 054/16 od 15.08.2016, 146/21 od 31.12.2021, 003/23 od 10.01.2023, 082/25 od 30.07.2025)

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1

Zaštita i spašavanje obuhvata skup mjera i radnji koje se preduzimaju u cilju otkrivanja i sprječavanja nastajanja opasnosti, kao i ublažavanja i otklanjanja posljedica elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških nesreća, radijacionih, hemijskih i bioloških kontaminacija, ratnog razaranja i terorizma, epidemija, epizootija, epifitotija i drugih nesreća koje mogu ugroziti ili ugrožavaju stanovništvo, materijalna dobra i životnu sredinu.

Član 2

Poslovi zaštite i spašavanja su poslovi od javnog interesa.

Član 3

Zaštitu i spašavanje sprovode: državni organi, organi državne uprave, jedinice lokalne samouprave (u daljem tekstu: opština), privredna društva, preduzetnici i druga pravna i fizička lica.

Član 3a

Dan zaštite i spašavanja je 1. mart.

Član 3b

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 4

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) katastrofa je elementarna nepogoda ili druga nesreća koja veličinom, intenzitetom i iznenadnom pojavom ugrožava zdravlje i život ljudi, materijalna dobra i životnu sredinu, a čiji nastanak nije moguće spriječiti redovnim djelovanjem nadležnih subjekata iz člana 3 ovog zakona;

2) elementarna nepogoda je događaj hidrometeorološkog, geološkog ili biološkog porijekla prouzrokovan djelovanjem prirodnih sila, kao što su: zemljotres, poplava, bujica, oluja, jake kiše, atmosferska pražnjenja, grad, suša, odron ili klizanje zemljišta, sniježni nanosi i lavina, požar, ekstremne temperature vazduha, zaleđivanje vodotoka, epidemija zaraznih bolesti i pojava štetočina i druge prirodne pojave koje mogu da ugroze zdravlje i život ljudi i pričine veću materijalnu štetu;

3) veća nesreća je elementarna nepogoda ili druga nesreća koja svojim razvojem, intenzitetom i obimom može poprimiti razmjere katastrofe, a čije širenje ili pravovremeno otklanjanje posljedica ne mogu spriječiti operativne jedinice za zaštitu i spašavanje koje na teritoriji nastanka vrše zaštitu i spašavanje kao redovnu aktivnost;

4) druga nesreća je nesreća u drumskom, željezničkom, vazdušnom ili riječnom saobraćaju, požar, rudarska nesreća, rušenje brana, tehničko-tehnološka nesreća, nesreća prouzrokovana ratnim dejstvima, terorizmom ili drugim oblikom masovnog uništavanja - ljudi, materijalnih dobara i životne sredine i druga nesreća koju prouzrokuje čovjek svojim aktivnostima;

5) tehničko-tehnološka nesreća je iznenadni i nekontrolisani događaj ili niz događaja koji je izmakao kontroli prilikom upravljanja određenim sredstvima za rad i prilikom postupanja sa opasnim materijama u proizvodnji, upotrebi, prevozu, prometu, preradi, skladištenju i odlaganju, kao što su požar, eksplozija, havarija, saobraćajna nesreća u drumskom, rječnom, željezničkom i vazdušnom saobraćaju, nesreća u rudnicima i tunelima, zastoj rada žičara za prevoz ljudi, rušenje brana, havarija na elektroenergetskim, naftnim i gasnim postrojenjima, radijaciona, hemijska i biološka kontaminacija, akcidenti pri rukovanju radioaktivnim materijalima, čije posljedice ugrožavaju bezbjednost i živote ljudi, materijalna dobra i životnu sredinu;

6) vanredni događaj je nesreća izazvana elementarnom nepogodom i drugom nesrećom koja može da ugrozi zdravlje i život - ljudi, materijalna dobra i životnu sredinu, a čije je posljedice moguće spriječiti ili otkloniti redovnim djelovanjem subjekata iz člana 3 ovog zakona;

7) akcident je nesreća koja je izazvana tehničko-tehnološkim procesom, čije posljedice prelaze okvire tehničko-tehnološkog postrojenja u kojem je nastala;

8) incident je nesreća koja je nastala u tehničko-tehnološkom procesu, čije posljedice ne prelaze okvire tehničko-tehnološkog postrojenja u kojem je nastala;

9) rizik je stvarna ili moguća opasnost ili izlaganje opasnosti - ljudi, životinja, biljaka, materijalnih dobara i životne sredine od elementarnih nepogoda, požara, tehničko-tehnoloških nesreća, radijacionih, hemijskih i bioloških kontaminacija, posljedica ratnog razaranja i terorizma, kao i od epidemija, epizootija i epifitotija (intenzivno i masovno obolijevanje ljudi, životinja i biljaka);

10) objekti obuhvataju skloništa, skladišta i druge objekte koji se upotrebljavaju za zaštitu i spašavanje;

11) vatrogasac-spasilac je lice koje obavlja poslove zaštite i spašavanja u službi zaštite i spašavanja i preduzetnoj jedinici;

12) sredstva za zaštitu i spašavanje obuhvataju zaštitnu i spasilačku opremu i oruđa, telekomunikacione uređaje, alarmne uređaje za obavještavanje i uzbunjivanje, opremu za osposobljavanje i usavršavanje, prevozna sredstva i drugu opremu i sredstva koja se koriste za zaštitu i spašavanje;

13) lična, uzajamna i kolektivna zaštita je najmasovniji oblik pripremanja i organizovanog učešća građana u zaštiti i spašavanju koji obuhvata mjere i postupke njihove neposredne zaštite i spašavanja u poslovnim i stambenim zgradama, drugim objektima i mjestima gdje žive i rade;

14) materijalna obaveza podrazumijeva davanje na korišćenje vozila, mašina, opreme, uređaja, izvora energije i drugih materijalnih sredstava, zemljišta i objekata, potrebnih za zaštitu i spašavanje;

15) mobilizacija je aktivnost kojom se operativne jedinice za zaštitu i spašavanje prevode u stanje pripravnosti za organizovano uključivanje u sprovođenje mjera za zaštitu i spašavanje, pri čemu pripravnost podrazumijeva pravovremeno preduzimanje svih aktivnosti kojima se povećava i unapređuje efikasnost postojećih operativnih snaga za preduzimanje preventivno-operativnih mjera zaštite i spašavanja;

16) otklanjanje posljedica podrazumijeva radnje koje se preduzimaju radi eliminisanja štetnih posljedica i normalizacije života na području zahvaćenom rizikom;

17) opasna materija je svaka materija u čvrstom, gasovitom ili tečnom stanju koja može ugroziti život ili zdravlje ljudi, odnosno izazvati uništavanje ili oštećenje imovine, sa štetnim posljedicama za životnu i radnu sredinu;

18) sredstva za pomoć su životne namirnice, voda za piće, odjeća, obuća, ljekovi i drugi predmeti, odnosno sredstva koja su namijenjena za pružanje pomoći ugroženom i nastradalom stanovništvu;

19) humanitarna pomoć podrazumijeva aktivnosti u cilju zaštite i spašavanja stanovništva od elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških nesreća, radijacionih, hemijskih i bioloških kontaminacija, ratnog razaranja i terorizma, epidemija, epizootija, epifitotija i drugih nesreća, koje obuhvataju mjere i aktivnosti za prikupljanje materijalnih i finansijskih dobara i za pružanje psihosocijalne podrške, druge humanitarne aktivnosti kojima se obezbjeđuju hrana, odjeća, smještaj i školovanje, pomoć u obnovi stambenih, javnih i drugih objekata, prevoz i distribuciju pomoći, kao i preventivne aktivnosti kojima se smanjuju ili sprječavaju mogući uzroci i posljedice katastrofe;

20) aktiviranje obuhvata postupke, zadatke i aktivnosti kojima se kapaciteti učesnika zaštite i spašavanja iz redovne organizacije i stanja prevode na organizaciju i stanje spremnosti za izvršenje operativnih aktivnosti i postupanja za zaštitu i spašavanje.

II. SISTEM ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Sadržaj i aktivnosti

Član 5

Sistem zaštite i spašavanja građana i materijalnih dobara obuhvata planiranje, pripremanje i sprovođenje zaštite i spašavanja.

Sistem zaštite i spašavanja ostvaruje se organizovanim aktivnostima i postupanjima preventivnog i operativnog karaktera koje pripremaju i sprovode državni organi, organi državne uprave i organi opštine, privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica.

Član 6

Državni organi, organi državne uprave, organi opštine, privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica dužni su da planski organizuju i sprovode preventivne i operativne aktivnosti i postupanja za zaštitu i spašavanje.

Član 7

Za efikasnu zaštitu stanovništva i materijalnih dobara od mogućih rizika, državni organi, organi državne uprave, organi opštine, privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica obavezno obezbjeđuju sredstva za zaštitu i spašavanje i sredstva za pomoć, kao i lica obučena za zaštitu i spašavanje, u skladu sa ovim zakonom.

Član 8

Preventivne aktivnosti i postupanja za zaštitu i spašavanje su:

1) izrada procjene ugroženosti od mogućih rizika;

2) izrada planova za zaštitu i spašavanje;

3) uređivanje prostora i izgradnja objekata koji su u funkciji zaštite i spašavanja;

4) uspostavljanje sistema zaštite i spašavanja;

5) obezbjeđivanje materijalnih sredstava, lica i drugih resursa potrebnih za izvršavanje planiranih aktivnosti.

Član 9

Operativne aktivnosti i postupanja za zaštitu i spašavanje su:

1) aktivnosti i postupanja u slučaju neposredne prijetnje od rizika;

2) aktivnosti i postupanja za vrijeme rizika;

3) aktivnosti i postupanja za otklanjanje posljedica.

Član 10

Aktivnosti i postupanja koje se obavezno sprovode u slučaju neposredne prijetnje od rizika su naročito:

1) prikupljanje podataka o mogućem riziku;

2) stavljanje u funkciju sistema za obavještavanje i uzbunjivanje učesnika u zaštiti i spašavanju;

3) obavještavanje stanovništva, kao i nadležnih organa i odgovornih lica zaduženih za zaštitu i spašavanje;

4) povećanje interventne spremnosti i aktiviranje nadležnih organa i operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje;

5) obezbjeđivanje javnog reda i mira na ugroženom području;

6) preduzimanje drugih mjera povezanih sa zaštitom i spašavanjem.

Član 11

Aktivnosti i postupanja koje se obavezno preduzimaju za vrijeme rizika su, naročito:

1) aktiviranje jedinica za zaštitu i spašavanje;

2) sprovođenje mjera za zaštitu i spašavanje;

3) sprječavanje širenja rizika i posljedica rizika;

4) rukovođenje aktivnostima učesnika u zaštiti i spašavanju i njihovo koordiniranje.

Član 12

Aktivnosti i postupanja koje se obavezno sprovode za otklanjanje posljedica rizika su, naročito:

1) procjena štete i posljedica;

2) sanacija područja zahvaćenog rizikom;

3) obezbjeđivanje i pružanje neophodne pomoći ugroženom i nastradalom stanovništvu;

4) sprovođenje zdravstvenih i higijensko-epidemioloških mjera;

5) sprovođenje odgovarajuće zaštite životinja i biljaka i životinjskih i biljnih proizvoda;

6) organizovanje snabdijevanja sredstvima za pomoć i pružanja komunalnih usluga, radi brzog normalizovanja života.

Operativne jedinice

Član 13

Zaštitu i spašavanje vrše operativne jedinice za zaštitu i spašavanje (u daljem tekstu: operativne jedinice).

Član 14

Operativne jedinice su:

- jedinice civilne zaštite;
- jedinice za zaštitu i spašavanje opština (vatrogasne jedinice, jedinice za pružanje pomoći ugroženom i nastradalom stanovništvu i druge jedinice za zaštitu i spašavanje), organizovane kao opštinske službe za zaštitu i spašavanje (u daljem tekstu: službe zaštite);
- specijalističke jedinice za zaštitu i spašavanje (u daljem tekstu: specijalistička jedinica);
- dobrovoljne jedinice za zaštitu i spašavanje (u daljem tekstu: dobrovoljna jedinica);
- jedinice za zaštitu i spašavanje privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika (u daljem tekstu: preduzetna jedinica);
- jedinica za gašenje požara iz vazduha.

Član 15

Pripadnici operativnih jedinica imaju odgovarajuća zvanja i dužni su da za vrijeme vršenja dužnosti nose uniformu, a u toku aktivnosti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara dužni su da nose i zaštitnu i spasilačku opremu.

Zvanja, oznake zvanja, uniformu i zaštitnu i spasilačku opremu pripadnika operativnih jedinica propisuje ministarstvo nadležno za poslove zaštite i spašavanja u vanrednim situacijama (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 16

Zaposleni u Ministarstvu na poslovima zaštite i spašavanja dužni su da imaju položen stručni ispit za rad na poslovima zaštite i spašavanja.

Program i način polaganja stručnog ispita iz stava 1 ovog člana utvrđuje se propisom kojim se uređuje polaganje stručnog ispita za rad u državnim organima.

Član 17

Pripadnici službe zaštite i preduzetnih jedinica dužni su da se stručno osposobljavaju i usavršavaju.

Stručno osposobljavanje i usavršavanje pripadnika službi zaštite i preduzetnih jedinica sprovodi organizator obrazovanja odraslih koji ima licencu za rad, u skladu sa propisima iz oblasti obrazovanja.

Stručno osposobljavanje i usavršavanje pripadnika službi zaštite i preduzetnih jedinica, kao i provjera njihovih znanja i vještina u oblasti zaštite i spašavanja (u daljem tekstu: provjera znanja i vještina) sprovodi se po programu osposobljavanja i programu usavršavanja u skladu sa propisima iz oblasti obrazovanja.

Član 17a

Pripadnici jedinica civilne zaštite, specijalističkih i dobrovoljnih jedinica dužni su da se osposobljavaju i usavršavaju.

Osposobljavanje i usavršavanje pripadnika operativnih jedinica iz stava 1 ovog člana organizuje i sprovodi Ministarstvo.

Osposobljavanje i usavršavanje iz stava 2 ovog člana, može sprovoditi pravno lice koje ima licencu za rad, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast obrazovanja odraslih, koje ovlasti Ministarstvo.

Osposobljavanje za pružanje prve pomoći, sprovodi se po programu organizacije Crvenog krsta Crne Gore (u daljem tekstu: Crveni krst), u skladu sa zakonom kojim se uređuje djelovanje Crvenog krsta.

Osposobljavanje i usavršavanje iz stava 2 ovog člana, sprovodi se na način i po programu osposobljavanja i programu usavršavanja, koje propisuje Ministarstvo.

Član 17b

Provjeru znanja i vještina pripadnika operativnih jedinica iz člana 17a ovog zakona sprovodi komisija, koju obrazuje Ministarstvo.

Provjera znanja i vještina iz stava 1 ovog člana obuhvata provjeru znanja i vještina iz teorijskog dijela programa osposobljavanja, odnosno programa usavršavanja i provjeru znanja i vještina iz praktičnog dijela programa osposobljavanja, odnosno programa usavršavanja.

Provjera znanja i vještina iz teorijskog dijela programa osposobljavanja, odnosno programa usavršavanja vrši se pisanim putem (test znanja), pri čemu se za osposobljavanje provjera vrši iz svake oblasti zaštite i spašavanja posebno.

Provjera znanja i vještina iz praktičnog dijela programa osposobljavanja, odnosno programa usavršavanja vrši se kroz taktičku, odnosno situacionu vježbu, uz upotrebu opreme i sredstava za zaštitu i spašavanje, pri čemu se za osposobljavanje provjera vrši iz svake oblasti zaštite i spašavanja posebno.

Bliži način organizovanja i sprovođenja provjere znanja i vještina iz st. 1 do 4 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 17c

Na osnovu uspješne provjere znanja i vještina, pripadniku operativne jedinice iz člana 17a ovog zakona Ministarstvo izdaje uvjerenje o osposobljavanju, odnosno uvjerenje o usavršavanju u oblasti zaštite i spašavanja.

O izdatim uvjerenjima iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo vodi evidenciju.

Obrazac uvjerenja iz stava 1 ovog člana, kao i sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 2 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 18

Radna mjesta na kojima zaposleni u Ministarstvu ostvaruju uvećanje zarade iz stava 1 ovog člana utvrđuju se propisom Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Profesionalnim spasiocima se, zbog posebnih uslova rada, težine, prirode poslova i njihove štetnosti po zdravlje, staž osiguranja računa u uvećanom trajanju, četiri mjeseca za svakih 12 mjeseci provedenih na radu.

Zaposlenim u Ministarstvu na poslovima zaštite i spašavanja se, zbog posebnih uslova rada, težine, prirode poslova i njihove štetnosti po zdravlje, na pojedinim radnim mjestima, staž osiguranja računa u uvećanom trajanju.

Radna mjesta iz stava 4 ovog člana, na kojima se staž osiguranja računa u uvećanom trajanju, kao i stepen uvećanja staža utvrđuju se propisom Vlade.

Član 19

Za posebne zasluge u razvoju sistema zaštite i spašavanja i iskazanu ličnu požrtvovanost u sprovođenju zaštite i spašavanja stanovništva i materijalnih dobara učesnicima zaštite i spašavanja Ministarstvo može dodijeliti nagrade i priznanja.

Vrste nagrada i priznanja, način njihove dodjele, kao i izgled i sadržaj priznanja, propisuje Ministarstvo.

Član 20

Ministarstvo je dužno da pripadnike jedinice za gašenje požara iz vazduha i jedinica civilne zaštite, a opština pripadnike službe zaštite, osigura za slučaj povrede, bolesti i smrti, koja može nastupiti kao posljedica nesreće nastale prilikom zaštite i spašavanja stanovništva i materijalnih dobara, na vježbama i za vrijeme stručnog osposobljavanja i usavršavanja, odnosno osposobljavanja i usavršavanja.

Obavještavanje i uzbunjivanje

Član 21

Obavještavanje i uzbunjivanje predstavljaju skup aktivnosti radi prikupljanja, obrade i prenošenja podataka o svim vrstama opasnosti koje mogu ugroziti stanovništvo, materijalna dobra i životnu sredinu, kao i obavještavanje o tome državnih organa, organa državne uprave i organa opštine, privrednih društava, drugih pravnih lica, preduzetnika i građana radi preduzimanja preventivnih i operativnih aktivnosti, a po potrebi i njihovo uzbunjivanje.

Član 22

Ministarstvo, preko jedinstvenog operativno komunikacionog centra 112 (u daljem tekstu: OKC 112), prima pozive u vezi sa neposrednom prijetnjom od rizika i nastankom rizika, prikuplja podatake o svim vrstama rizika koji mogu ugroziti ljude, materijalna i kulturna dobra i životnu sredinu i putem sredstava veze, u skladu sa standardnim operativnim postupcima, hitno obavještava nadležne državne organe, organe državne uprave i organe opštine i druge učesnike zaštite i spašavanja i koordinira djelovanje po pozivu u toku trajanja vanrednog događaja.

OKC 112 obavlja međunarodne komunikaciono-informativne poslove iz oblasti zaštite i spašavanja.

Ministarstvo obezbjeđuje neprekidan rad OKC 112 za sve pozive u hitnim slučajevima na teritoriji Crne Gore.

Poslovi OKC 112 vrše se u posebnoj organizacionoj jedinici Ministarstva.

Standardne operativne postupke iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 23

Vlasnici i korisnici objekata u kojima se okuplja veći broj ljudi, kao što su škole, saobraćajni terminali, sportske dvorane i stadioni, objekti kulture, zdravstvene ustanove, trgovački centri, proizvodna i druga postrojenja i drugi slični objekti, kao i privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici iz člana 50 ovog zakona, u kojima se zbog buke ili akustične izolacije ne može obezbijediti dovoljna čujnost jedinstvenih znakova za uzbunjivanje, dužni su da uspostave i održavaju odgovarajući sistem za obavještavanje i uzbunjivanje i obezbijede prijem obavještenja od OKC 112 o vrsti opasnosti i mjerama koje je potrebno preduzeti.

Član 24

Pozivi, obavještenja i druge komunikacije ostvarene preko telefonskog broja 112 snimaju se i čuvaju tri godine.

Ministarstvo može da ustupi zapise poziva, obavještenja i drugih komunikacija iz stava 1 ovog člana, na zahtjev suda ili državnog tužilaštva.

O ustupljenim zapisima Ministarstvo vodi evidenciju.

Član 25

Uzbunjivanje se sprovodi jedinstvenim znakovima za uzbunjivanje preko sistema za obavještavanje i uzbunjivanje.

Sistem za obavještavanje i uzbunjivanje uspostavlja i održava opština u skladu sa elaboratom o procjeni rizika i akustičkom studijom.

Sistem za obavještavanje i uzbunjivanje podrazumijeva: odgovarajuće javne sirene, uređaje, spojne puteve i tehnička sredstava za upravljanje, kao i njihovu organizaciju razmještaja, procedure upravljanja, upotrebe i održavanja, u skladu sa tehničkim standardima, koje propisuje Ministarstvo.

Član 25a

Uključivanje sistema za obavještavanje i uzbunjivanje vrši se na osnovu odluke koordinacionog, odnosno opštinskog tima za zaštitu i spašavanje iz člana 35b stav 4 ovog zakona.

Jedinstveni znakovi za uzbunjivanje moraju biti istaknuti na vidnom mjestu u zgradi u kojoj je smješten državni organ, organ državne uprave, organ opštine, privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik, kao i u stambenoj zgradi.

Jedinstvene znakove za uzbunjivanje i način obavještavanja i uzbunjivanja propisuje Ministarstvo.

III. VANREDNO STANJE

Član 26

U slučaju da su rizici i prijetnje ili posljedice katastrofa i većih nesreća za stanovništvo, životnu sredinu i materijalna dobra takvog obima i intenziteta da njihov nastanak ili posljedice nije moguće spriječiti ili otkloniti redovnim djelovanjem nadležnih subjekata iz člana 3 ovog zakona, za njihovo ublažavanje i otklanjanje preduzimaju se mjere zaštite i spašavanja, uz pojačane aktivnosti i postupanja, u skladu sa ovim zakonom (u daljem tekstu: vanredno stanje).

Član 27

Vanredno stanje proglašava Skupština Crne Gore.

Vanredno stanje proglašava se odmah poslije saznanja za neposrednu opasnost od njegovog nastupanja, a može

se proglasiti i pošto je nastupilo ako se opasnost nije mogla predvidjeti ili, ako zbog drugih okolnosti, nije moglo biti proglašeno odmah poslije saznanja za neposrednu opasnost od njegovog nastupanja.

Član 28

Vanredno stanje može se proglasiti za teritoriju Crne Gore, opštine, ili za dio njihove teritorije.

Vanredno stanje za Crnu Goru proglašava se ako postoji neposredna opasnost da će zahvatiti ili ako je već zahvatilo najmanje dvije opštine.

Vanredno stanje za opštinu proglašava se ako postoji neposredna opasnost da će zahvatiti ili ako je već zahvatilo dio ili cijelu opštinu.

Službena saopštenja o opasnostima nastupanja vanrednog stanja, njegovom obimu, aktivnostima i mjerama u zaštiti i spašavanju koje treba preduzeti daje Ministarstvo.

Član 29

Ministarstvo u vanrednim stanjima vrši poslove pravovremenog obavještavanja i kontrole sprovođenja propisanih mjera i aktivnosti u zaštiti i spašavanju, osim traganja i spašavanja na moru i hitnog reagovanja u slučaju zagađivanja mora sa plovnih objekata, i vodi evidencije o operativnim jedinicama, sredstvima i preduzetim mjerama u zaštiti i spašavanju.

Sadržaj, obrazac i način vođenja evidencija iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 30

Kad se aktivnostima učesnika i sredstvima opštine i operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje propisanim ovim zakonom ne može u potpunosti obezbijediti zaštitai spašavanje stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i životne sredine u slučaju katastrofa izazvanih uticajem elementarnih nepogoda i drugih nesreća, na zahtjev rukovodioca operativnog štaba za zaštitu i spašavanje iz člana 35ć ovog zakona, organ državne uprave nadležan za poslove odbrane obezbjeđuje učešće Vojske Crne Gore (u daljem tekstu: Vojska) u pružanju pomoći u zaštiti i spašavanju, u skladu sa zakonom.

Član 31

Ministarstvo može, ukoliko procijeni da rizik može poprimiti obilježje veće nesreće, radi sprječavanja nastanka vanrednog stanjae, narediti aktiviranje operativnih jedinica i kada vanredno stanje nije proglašeno.

Član 32

Organi državne uprave, organi opštine, privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji vrše poslove meteorologije, hidrologije, seizmologije, traganja i spašavanja na moru, traganja i spašavanja prilikom udesa i nezgoda u civilnom vazduhoplovstvu, nevladine organizacije i druga pravna lica registrovana za obavljanje poslova u oblasti elektroenergetskih sistema, zaštite životne sredine, izgradnje objekata, vodoprivrede, poljoprivrede, šumarstva, industrije, pomorstva, saobraćaja, održavanja puteva i komunalnih djelatnosti, zaštite zdravlja i veterinarske djelatnosti, kad utvrde opasnost od nastanka vanrednog stanja, dužni su da podatke o opasnosti odmah dostave Ministarstvu.

IV. PLANOVI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Član 33

Zaštita i spašavanje sprovodi se na osnovu planova zaštite i spašavanja.

Planovi zaštite i spašavanja su: nacionalni planovi zaštite i spašavanja (u daljem tekstu: nacionalni plan), opštinski planovi zaštite i spašavanja (u daljem tekstu: opštinski plan) i planovi zaštite i spašavanja privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika (u daljem tekstu: preduzetni plan).

Nacionalne planove donosi Vlada, na predlog Ministarstva.

Opštinske planove donose skupštine opština, a preduzetne planove donose privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici iz člana 49 ovog zakona, uz saglasnost Ministarstva.

Član 34

Planovi zaštite i spašavanja izrađuju se na osnovu elaborata o procjeni rizika. Elaborat o procjeni rizika sastavni je dio plana zaštite i spašavanja.

Elaborate o procjeni rizika, koji su sastavni dio nacionalnih planova, izrađuje Ministarstvo, u saradnji sa drugim organima državne uprave, a po potrebi mogu se angažovati predstavnici naučnih i stručnih institucija i eksperti za pojedine vrste rizika.

Elaborate o procjeni rizika, koji su sastavni dio opštinskih planova, izrađuje organ lokalne uprave kojeg odredi gradonačelnik Glavnog grada, Prijestonice, odnosno predsjednik opštine (u daljem tekstu: predsjednik opštine), u saradnji sa drugim organima lokalne uprave, a po potrebi, mogu se angažovati predstavnici naučnih i stručnih institucija i eksperti za pojedine vrste rizika.

Elaborate o procjeni rizika, koji su sastavni dio preduzetnih planova, izrađuju privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici iz člana 49 ovog zakona.

Elaborati iz st. 3, 4 i 5 ovog člana, moraju biti međusobno usaglašeni.

Sadržaj i metodologiju izrade elaborata o procjeni rizika, kao i način njihovog usaglašavanja, ažuriranja i čuvanja propisuje Ministarstvo.

Član 35

Nacionalni planovi izrađuju se za sve vrste rizika.

Opštinski planovi izrađuju se za opštinu, u skladu sa nacionalnim planovima.

Planovi iz st. 1 i 2 ovog člana, naročito sadrže podatke o:

- mjerama za zaštitu i spašavanje;
- ljudskim i materijalnim resursima operativnih jedinica koji se angažuju;
- ljudskim i materijalnim resursima državnih organa, organa državne uprave i organa opštine, privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika koji se mogu angažovati na zaštiti i spašavanju;
- mobilizaciji i aktiviranju operativnih jedinica;
- načinu rukovođenja i koordiniranja u aktivnostima zaštite i spašavanja;
- zadacima operativnih jedinica i drugih učesnika zaštite i spašavanja;
- načinu održavanja reda i bezbjednosti prilikom sprovođenja aktivnosti za zaštitu i spašavanje;
- načinu informisanja javnosti;
- saradnji sa drugim opštinama ili državama prilikom prijema i pružanju pomoći u zaštiti i spašavanju;
- načinu obezbjeđivanja finansijskih sredstava za sprovođenje plana;
- drugim mjerama i aktivnostima potrebnim za sprovođenje zaštite i spašavanja.

Član 35a

Preduzetni planovi, koji se izrađuju u skladu sa nacionalnim i opštinskim planovima, naročito sadrže podatke o:

- mjerama zaštite i spašavanja;
- ljudskim i materijalnim resursima koji se angažuju;
- dužnostima i zadacima zaposlenih;
- načinu rukovođenja i koordiniranja u aktivnostima zaštite i spašavanja;
- načinu obavještavanja i uzbunjivanja;
- načinu evakuacije;
- načinu obezbjeđivanja finansijskih sredstava za sprovođenje plana;
- drugim mjerama i aktivnostima potrebnim za sprovođenje zaštite i spašavanja.

Bliži sadržaj i metodologiju izrade planova iz člana 35 ovog zakona i stava 1 ovog člana, kao i način njihovog usaglašavanja, ažuriranja i čuvanja propisuje Ministarstvo.

IVa. RUKOVOĐENJE I KOORDINIRANJE U ZAŠTITI I SPAŠAVANJU

Član 35b

Rukovođenje zaštitom i spašavanjem obuhvata odlučivanje o pitanjima koja se odnose na preduzimanje konkretnih mjera, aktivnosti i postupanja, kao i na izvršavanje zadataka iz oblasti zaštite i spašavanja.

Rukovođenje iz stava 1 ovog člana, vrši se u skladu sa planovima za zaštitu i spašavanje i na osnovu prethodno procijenjene konkretne situacije na određenom području.

Koordiniranje podrazumijeva vremensku i prostornu usklađenost djelovanja svih učesnika u zaštiti i spašavanju po etapama izvršavanja zadataka, kao i njihovo pravovremeno informisanje.

Radi rukovođenja i koordiniranja u zaštiti i spašavanju, obrazuju se timovi, i to:

1) za teritoriju Crne Gore - koordinacioni tim za zaštitu i spašavanje (u daljem tekstu: Koordinacioni tim);

2) za teritoriju opštine - opštinski tim za zaštitu i spašavanje (u daljem tekstu: Opštinski tim).

Član 35c

Koordinacioni tim čine: predsjednik Vlade, koji je rukovodilac tima; ministar nadležan za poslove zaštite i spašavanja, koji je zamjenik rukovodioca tima i članovi:ministri nadležni za vanjske poslove, poslove odbrane, zdravlja, rada i socijalnog staranja, održivog razvoja, turizma, poljoprivrede, šumarstva, vodoprivrede, saobraćaja, pomorstva, kao i predstavnik Generalnog sekretarijata Vlade zadužen za odnose sa javnošću i predsjednikradnog tijela Vlade nadležnog za procjenu šteta od elementarnih nepogoda.

Akt o imenovanju rukovodioca, zamjenika rukovodioca i članova Koordinacionog tima donosi Vlada.

U radu Koordinacionog tima, po pozivu, mogu učestvovati starješine i predstavnici drugih državnih organa, ministarstava i drugih organa uprave, predstavnici drugih organizacija i institucija, kao i eksperti iz oblasti zaštite i spašavanja.

Koordinacioni tim ima sekretara, koga imenuje i razrješava rukovodilac Koordinacionog tima.

Sekretar Koordinacionog tima stara se o izvršavanju naredbi i zaključaka Koordinacionog tima.

Stručne i administrativne poslove za potrebe Koordinacionog tima vrši Ministarstvo.

Član 35č

Koordinacioni tim:

1) rukovodi aktivnostima učesnika zaštite i spašavanja prilikom sprovođenja utvrđenih zadataka;
2) rukovodi sprovođenjem mjera za zaštitu i spašavanje i koordinira aktivnosti i postupanja za zaštitu i spašavanje;
3) prati stanje i organizaciju zaštite i spašavanja i predlaže mjere za njihovo poboljšanje za vrijeme trajanja rizika;
4) donosi naredbe i zaključke za sprovođenje mjera i aktivnosti za zaštitu i spašavanje, osim naredbi koje donosi Vlada;
5) podnosi Vladi izvještaj o preduzetim mjerama i aktivnostima u zaštiti i spašavanju;
6) vrši i druge poslove propisane zakonom.

Koordinacioni tim donosi poslovnik o radu kojim se bliže uređuju pitanja od značaja za rad Koordinacionog tima.

Član 35ć

Operativno koordiniranje aktivnosti učesnika zaštite i spašavanja vrši Operativni štab za zaštitu i spašavanje (u daljem tekstu: Operativni štab).

Operativni štab čine: rukovodilac i dva predstavnika organizacione jedinice Ministarstva nadležne za poslove zaštite i spašavanja; starješina i jedan predstavnik organa uprave nadležnog za poslove policije (u daljem tekstu: policija); načelnik Generalštaba Vojske Crne Gore;starješine organa uprave nadležnih za poslove carina, hidrometeorologije, seizmologije, voda, šuma, saobraćaja, veterinarske poslove, fitosanitarne poslove i poslove zaštite životne sredine; lica koja rukovode zdravstvenim ustanovama koje pružaju hitnu medicinsku pomoć, urgentnu medicinsku pomoć, kao i zdravstvenom ustanovom čija je djelatnost usmjerena na očuvanje i unapređenje zdravlja svih građana; predstavnik Crvenog krsta, kao i visoki rukovodni kadar organa državne uprave nadležnih za poslove šumarstva, vodoprivrede, zdravlja i vanjskih poslova.

Rukovodilac organizacione jedinice Ministarstva nadležne za poslove zaštite i spašavanja je rukovodilac Operativnog štaba.

Članove Operativnog štaba imenuje Vlada.

U radu Operativnog štaba, po pozivu, mogu učestvovati starješine i predstavnici drugih državnih organa, ministarstava i drugih organa uprave, predstavnici drugih organizacija i institucija, kao i eksperti iz oblasti zaštite i spašavanja.

Član 35d

Operativni štab:

1) operativno koordinira rad učesnika zaštite i spašavanja;
2) operativno koordinira sprovođenje mjera i aktivnosti i postupanja za zaštitu i spašavanje;
3) koordinira izvršavanje naredbi i zaključaka Koordinacionog tima i Vlade;
4) operativno koordinira angažovanje operativnih jedinica, upotrebu opreme i sredstava za zaštitu i spašavanje;

5) koordinira aktivnosti saradnje u okviru programa civilne zaštite Evropske unije (Mehanizam civilne zaštite Evropske unije);

6) sarađuje sa tijelima susjednih država nadležnim za rukovođenje i koordiniranje u zaštiti i spašavanju;

7) procjenjuje stepen ugroženosti i mogućnost nastanka vanrednog stanja;

8) sprovodi druge radnje od značaja za operativno koordiniranje aktivnosti učesnika zaštite i spašavanja.

Operativni štab donosi poslovnik o radu kojim se bliže uređuju pitanja od značaja za rad Operativnog štaba.

Član 35dž

Opštinski tim čine predsjednik opštine, koji je rukovodilac tima; komandir službe zaštite, koji je zamjenik rukovodioca tima i članovi: predstavnik organizacione jedinice Ministarstva nadležne za poslove zaštite i spašavanja, starješine organa lokalne uprave, odgovorna lica u privrednim društvima i drugim subjektima čija je djelatnost u vezi sa zaštitom i spašavanjem i predstavnik Crvenog krsta.

Rukovodioca tima, zamjenika rukovodioca tima i članove Opštinskog tima imenuje predsjednik opštine.

U radu Opštinskog tima, po pozivu, mogu učestvovati starješine i predstavnici drugih organa opštine, predstavnici drugih organizacija i institucija, kao i eksperti iz oblasti zaštite i spašavanja.

Opštinski tim ima sekretara, koga imenuje i razrješava rukovodilac Opštinskog tima.

Sekretar Opštinskog tima stara se o izvršavanju naredbi i zaključaka Opštinskog tima.

Stručne i administrativne poslove za potrebe Opštinskog tima vrši služba zaštite.

Član 35đ

Opštinski tim:

1) rukovodi aktivnostima učesnika zaštite i spašavanja na teritoriji opštine;

2) rukovodi i koordinira u sprovođenju mjera za zaštitu i spašavanje;

3) organizuje i koordinira akcije za zaštitu i spašavanje;

4) prati stanje i organizaciju zaštite i spašavanja u opštini i predlaže mjere za njihovo poboljšanje u oblasti organizacije, rukovođenja, koordiniranja, opremanja i druge mjere;

5) donosi naredbe i zaključke za sprovođenje mjera i aktivnosti za zaštitu i spašavanje, osim naredbi koje donosi opština;

6) procjenjuje ugroženost od nastanka vanrednog stanja i o tome obavještava Operativni štab;

7) podnosi Koordinacionom timu izvještaj o preduzetim mjerama i aktivnostima u zaštiti i spašavanju;

8) sarađuje sa opštinskim timovima susjednih opština;

9) vrši i druge poslove propisane zakonom.

Opštinski tim dužan je da sarađuje sa Koordinacionim timom i Operativnim štabom.

Opštinski tim donosi poslovnik o radu kojim se bliže uređuju pitanja od značaja za rad Opštinskog tima.

Izuzetno od stava 1 tačka 5 ovog člana predsjednik opštine, kao rukovodilac Opštinskog tima, donosi Naredbu o preduzimanju preventivnih mjera zaštite od požara.

Član 35e

Ministarstvo organizuje osposobljavanje i provjeru operativne spremnosti članova timova iz člana 35b stav 4 ovog zakona, u skladu sa programom osposobljavanja za rukovođenje i koordiniranje u zaštiti i spašavanju.

Ministarstvo vodi evidenciju o sprovedenom osposobljavanju i provjeri operativne spremnosti iz stava 1 ovog člana.

Program osposobljavanja i način sprovođenja programa i provjere operativne spremnosti iz stava 1 ovog člana, kao i sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 2 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 35f

U privrednom društvu, drugom pravnom licu i kod preduzetnika, može se obrazovati tim za zaštitu i spašavanje koji rukovodi i koordinira u aktivnostima zaštite i spašavanja, a u skladu sa preduzetnim planom.

Sastav i način obrazovanja, kao i zadaci i način rada tima iz stava 1 ovog člana, uređuju se opštim aktom privrednog društva, drugog pravnog lica i preduzetnika.

Član 35g

Ministarstvo vodi evidencije o operativnim jedinicama, sredstvima i preduzetim mjerama u zaštiti i spašavanju.

Sadržaj, način vođenja evidencija i obrasce evidencija o operativnim jedinicama, sredstvima i preduzetim mjerama propisuje Ministarstvo.

V. PRAVA I OBAVEZE UČESNIKA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Prava i obaveze državnih organa

Član 36

Vlada:

- donosi strategiju u oblasti zaštite i spašavanja;
- utvrđuje program razvoja sistema zaštite i spašavanja u Crnoj Gori;
- donosi odluku o obezbjeđivanju materijalnih rezervi za potrebe sistema zaštite i spašavanja;
- odlučuje o pružanju humanitarne pomoći drugim državama, kao i o prihvatanju humanitarne pomoći od drugih država;
- donosi nacionalne planove;
- donosi naredbu o mobilizaciji;
- donosi naredbu o evakuaciji stanovništva sa teritorije jedne ili više opština;
- utvrđuje visinu naknade štete prouzrokovane djelovanjem elementarne nepogode i druge nesreće;
- odlučuje o pružanju pomoći opštinama za otklanjanje posljedica izazvanih elementarnom nepogodom i drugom nesrećom;
- podnosi izvještaj Skupštini Crne Gore i predsjedniku Crne Gore o vrsti, uzroku i veličini nastalog vanrednog stanja, o preduzetim mjerama i aktivnostima na zaštiti i spašavanju i o procjenama vezanim za dalji mogući razvoj situacije;
- vrši i druge poslove propisane zakonom.

Strategija iz stava 1 alineja 1 ovog člana, donosi se za šestogodišnji period i naročito sadrži: sagledavanje i analizu stanja u oblasti zaštite i spašavanja, viziju i strateške pravce razvoja, osnovna strateška rješenja i smjernice za smanjenje rizika od katastrofa, elementarnih nepogoda i drugih nesreća, sa prioritetima i institucionalnom osnovom za sprovođenje i finansiranje.

Program iz stava 1 alineja 2 ovog člana, donosi se za trogodišnji period i naročito sadrži: pravce i ciljeve razvoja sistema, program razvoja po elementima sistema (opremanje, tehničko-tehnološki razvoj, stručno osposobljavanje i usavršavanje i dr.); finansijsku osnovu i dinamiku razvoja; namjenu sredstava za zaštitu i spašavanje koja se raspodjeljuju za finansiranje projekata.

Član 37

Ministarstvo:

- predlaže strategiju u oblasti zaštite i spašavanja;
- predlaže nacionalne planove;
- predlaže program razvoja sistema zaštite i spašavanja u Crnoj Gori;
- daje saglasnost na opštinske i preduzetne planove;
- predlaže odluku o obezbjeđivanju materijalnih rezervi za potrebe sistema zaštite i spašavanja;
- obezbjeđuje učešće pripadnika policije u sprovođenju mjera i izvršavanju zadataka zaštite i spašavanja;
- organizuje uklanjanje, deaktiviranje i uništavanje neeksplodiranih ubojnih sredstava;
- prati i analizira stanje u oblasti zaštite i spašavanja;
- vrši kontrolu mobilnosti i interventne spremnosti operativnih jedinica;
- koordinira rad učesnika sistema zaštite i spašavanja u vezi organizacije, planiranja, pripreme i sprovođenja mjera i aktivnosti na smanjenju rizika od katastrofa;
- sarađuje sa nadležnim organima drugih država i međunarodnim organizacijama i institucijama;
- dostavlja susjednim državama i međunarodnim organizacijama informacije o opasnostima sa prekograničnim efektom;
- odlučuje o upućivanju u drugu državu pripadnika operativnih jedinica na obuku i vježbe, pri čemu odluku o upućivanju pripadnika službi zaštite donosi uz saglasnost opština, a pripadnika preduzetnih jedinica uz saglasnost privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika koji ih organizuju;

- traži pomoć od drugih država i međunarodnih organa i organizacija u slučaju nastanka katastrofe, elementarne nepogode i druge nesreće;
- podnosi godišnji izvještaj o stanju u oblasti zaštite i spašavanja Vladi i nadležnom radnom tijelu Skupštine Crne Gore određenom zakonom kojim se uređuje parlamentarni nadzor u oblasti bezbjednosti i odbrane, do kraja prvog kvartala tekuće za prethodnu godinu;
- vrši i druge poslove propisane zakonom.

Član 38

Organi državne uprave i drugi državni organi:

- vrše procjenu opasnosti od nastupanja katastrofa, elementarnih nepogoda i drugih nesreća u okviru svojih nadležnosti;
- obezbjeđuju osposobljavanje zaposlenih i preduzimaju mjere i aktivnosti potrebne za efikasno izvršavanje poslova zaštite i spašavanja, u skladu sa ovim zakonom i planovima zaštite i spašavanja;
- učestvuju u izradi strategije u oblasti zaštite i spašavanja, programa razvoja sistema zaštite i spašavanja i nacionalnih planova, u okviru svojih nadležnosti;
- organizuju i obezbjeđuju sprovođenje mjera za zaštitu i spašavanje i predlažu aktivnosti i postupanjaza njihovo unapređenje;
- angažuju svoje ljudske i materijalne resurse na zahtjev Operativnog štaba;
- obezbjeđuju pravovremenu pripremu i dostavljanje Ministarstvu podataka i informacija od značaja za zaštitu i spašavanje;
- vrše i druge poslove propisane zakonom.

Član 39

Organ državne uprave nadležan za poslove hidrometeorologije dužan je da Ministarstvu pruži stručnu pomoć i dostavi meteorološke i hidrološke informacije, prognoze i upozorenja o uslovima koji prethode atmosferskim i hidrološkim elementarnim nepogodama i akcidentnim zagađenjima vazduha i voda, kao i o toku njihovog trajanja.

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji obavljaju meteorološka i hidrološka mjerenja i osmatranja dužna su da raspoložive podatke i informacije o stanju voda i atmosfere, prikupljene u zoni i u vrijeme dejstva pojava koje prouzrokuju nepogode i akcidente iz stava 1 ovog člana, dostavljaju organu državne uprave nadležnom za poslove hidrometeorologije i Ministarstvu.

Član 40

Organ državne uprave nadležan za poslove seizmologije dužan je da Ministarstvu daje saopštenja i stručne informacije u vezi sa nastankom zemljotresa, kao i prognozu vrste i obima posljedica njihovog dejstva na lica, imovinu i životnu sredinu.

U slučaju nastanka vanrednog stanja prouzrokovanog razornim zemljotresom, organ državne uprave nadležan za poslove seizmologije i Ministarstvo dužni su da sačine analizu efekata razornog zemljotresa na ljudima, građevinskim objektima i životnoj sredini na ugroženom području.

Organ državne uprave nadležan za poslove seizmologije i Ministarstvo dužni su da Vladi, najkasnije u roku od 30 dana od nastanka razornog zemljotresa, dostave detaljni izvještaj sa analizom vanrednog stanja izazvanog dejstvom razornog zemljotresa i njegovih razornih efekata.

Prava i obaveze organa opštine, službe zaštite i pripadnika službe zaštite

Član 41

U ostvarivanju prava i obaveza opštine u oblasti zaštite i spašavanja, skupština opštine:

- donosi opštinske planove;
- donosi program razvoja sistema zaštite i spašavanja na svojoj teritoriji;
- utvrđuje način finansiranja sistema zaštite i spašavanja na svojoj teritoriji;
- najmanje jednom godišnje, razmatra stanje sistema zaštite i spašavanja u opštini;
- donosi odluku o određivanju lokacije za uništavanje neeksplodiranih ubojnih sredstava, po pribavljenom mišljenju Ministarstva;
- odlučuje o visini sredstava iz budžeta opštine za naknadu štete prouzrokovane rizikom;
- vrši i druge poslove zaštite i spašavanja u skladu sa zakonom.

Član 42

U ostvarivanju prava i obaveza opštine u oblasti zaštite i spašavanja, predsjednik opštine:

- organizuje i oprema službu zaštite;
- određuje, na osnovu procjene opasnosti od nastanka elementarne nepogode, tehničko-tehnološke ili druge nesreće, privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike koji su u obavezi da organizuju preduzetne jedinice, uz saglasnost Ministarstva;
- donosi naredbu o evakuaciji stanovništva sa jednog na drugi dio teritorije opštine;
- utvrđuje visinu štete nastale od posljedica elementarne nepogode, tehničko-tehnološke i druge nesreće i, u roku od 30 dana od dana njihovog prestanka, dostavlja izvještaj Vladi o procijenjenim štetama i nastalim posljedicama.

Član 43

U slučaju neposredne prijetnje od rizika ili za vrijeme rizika na području opštine, Opštinski tim dužan je da angažuje sve ljudske i materijalne resurse sa područja te opštine, u skladu sa opštinskim planom.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, Opštinski tim donosi naredbu o obavezi građana koji nijesu raspoređeni u operativne jedinice da učestvuju u sprovođenju mjera za zaštitu i spašavanje.

O građanima koji učestvuju u sprovođenju mjera za zaštitu i spašavanje Opštinski tim vodi evidenciju.

Građanima iz stava 3 ovog člana pripada naknada troškova iz budžeta opštine, u skladu sa propisom opštine.

U slučaju kad se angažovanjem ljudskih i materijalnih resursa iz stava 1 ovog člana ne može otkloniti rizik na području opštine, Operativni štab je dužan da na zahtjev Opštinskog tima pruži odgovarajuću pomoć opštini.

Član 44

Služba zaštite je profesionalna služba organizovana u skladu sa posebnim zakonom.

Služba zaštite vrši naročito sljedeće poslove:

- pružanje pomoći ugroženom i nastradalom stanovništvu;
- gašenje požara i spašavanje prilikom požara;
- spašavanje iz ruševina, klizišta i sniježnih lavina;
- spašavanje prilikom poplava i drugih elementarnih nepogoda;
- spašavanje u planinama i kanjonima;
- spašavanje prilikom saobraćajnih nesreća;
- spašavanje prilikom udesa i nezgoda u civilnom vazduhoplovstvu.

Rad službe zaštite zasniva se na principima komandovanja u skladu sa pravilima službe zaštite.

Poslove zaštite i spašavanja u službi zaštite vrše vatrogasci - spasioci.

Član 45

Služba zaštite dužna je da vodi evidencije o svojim aktivnostima na zaštiti i spašavanju, koju čine: dnevnik rada službe zaštite; dnevnik intervencija; evidencija rada servisne radionice; evidencija pregleda i servisiranja protivpožarnih aparata;evidencija rukovodioca dežurne smjene, odnosno dežurnog vatrogasca-spasioca i evidencija dežurnog operatera.

Služba zaštite dužna je da predsjedniku opštine i Ministarstvu dostavlja godišnji izvještaj o radu.

Bliži sadržaj, obrasce i način vođenja evidencija iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 46

Službom zaštite rukovodi komandir službe.

Komandir službe, pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa lokalnih službenika i namještenika, mora da ispunjava i posebne uslove, i to da:

- ima VII1 nivo okvira kvalifikacija;
- ima položen stručni ispit za rad u državnim organima;
- ima položen drugi stručni ispit za rad u državnim organima u oblasti zaštite i spašavanja;
- ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima zaštite i spašavanja;
- ispunjava uslov u pogledu psihofizičke sposobnosti.

Komandir službe zaštite ima zamjenika koji mora da ispunjava posebne uslove propisane za komandira službe zaštite.

Član 46a

Vatrogasac - spasilac, pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa lokalnih službenika i namještenika, mora da ispunjava i posebne uslove, i to da:

- ima najmanje III nivo okvira kvalifikacija;
- ima položen stručni ispit za rad u državnim organima;
- ima položen drugi stručni ispit za rad u državnim organima u oblasti zaštite i spašavanja;
- nije stariji od 25 godina života prilikom prvog zasnivanja radnog odnosa u službi zaštite;
- ispunjava uslov u pogledu psihofizičke sposobnosti.

Ispunjenost uslova u pogledu psihofizičkih sposobnosti iz člana 46 stav 2 alineja 5 ovog zakona i stava 1 alineja 5 ovog člana, dokazuje se uvjerenjem koje izdaje nadležna zdravstvena ustanova, u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita.

Član 46b

Provjera psihofizičkih sposobnosti komandira i zamjenika komandira službe zaštite i vatrogasaca-spasilaca vrši se periodično, u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita na radu i zdravstvena zaštita.

Član 46c

Služba zaštite je dužna da vatrogasca - spasioca, za koga je prilikom provjere psihofizičkih sposobnosti iz člana 46b ovog zakona utvrđeno da nije sposoban za dalje obavljanje poslova, rasporedi na drugo radno mjesto koje odgovara nivou kvalifikacije obrazovanja i preostaloj zdravstvenoj sposobnosti.

Ukoliko nema drugog radnog mjesta, u smislu stava 1 ovog člana, vatrogasac-spasilac nastavlja da ostvaruje prava u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti lokalnih službenika i namještenika.

Član 46č

Zbog posebnih uslova rada, težine i prirode poslova i odgovornosti, komandiru i zamjeniku komandira službe zaštite (imenovana lica), obezbjeđuju se sredstva za zarade uvećana 10%, a vatrogascima - spasiocima najmanje 20%, u odnosu na sredstva koja se obezbjeđuju za zarade zaposlenih u organima lokalne uprave.

Vatrogascu-spasiocu se za svaki čas pripravnosti kod kuće isplaćuje 10% od njegove zarade po času.

Član 46ć

Vatrogasac-spasilac je dužan da izvrši naređenje neposrednog rukovodioca, osim ako se naređuje vršenje radnje koja predstavlja krivično djelo.

Vatrogascu-spasiocu može se zabraniti vršenje poslova u službi zaštite (suspenzija) u slučaju teže povrede službene dužnosti, usmenim naređenjem neposrednog rukovodioca.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, komandir službe zaštite dužan je da na predlog neposrednog rukovodioca, u roku od tri dana, donese pisano rješenje o zabrani vršenja poslova u službi zaštite i pokrene disciplinski postupak.

Ukoliko se u roku iz stava 3 ovog člana ne pokrene disciplinski postupak, smatraće se da zabrana vršenja poslova u službi zaštite nije izrečena.

Član 46d

Vatrogasac-spasilac može zasnovati radni odnos na određeno vrijeme bez javnog oglašavanja radi vršenja privremeno povećanog obima posla u slučaju elementarne nepogode i druge nesreće.

Radna mjesta koja se popunjavaju bez javnog oglašavanja u slučaju iz stava 1 ovog člana, utvrđuju se aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji službe zaštite.

Član 46dž

Vatrogasac-spasilac može biti privremeno raspoređen na drugo radno mjesto koje odgovara njegovom nivou kvalifikacije obrazovanja, ako to potrebe službe zahtijevaju, pri čemu zadržava sva prava koja mu pripadaju na radnom mjestu sa kojeg je raspoređen.

U slučaju raspoređivanja vatrogasca-spasioca iz stava 1 ovog člana, njegov pristanak nije potreban.

Na rješenje o privremenom raspoređivanju iz stava 1 ovog člana, vatrogasac-spasilac može izjaviti žalbu koja ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 46đ

Vatrogascu-spasiocu može se odložiti ili prekinuti korišćenje godišnjeg odmora radi izvršenja neodložnih poslova uslovljenih višom silom, elementarnom nepogodom i drugom nesrećom.

Na rješenje o odlaganju ili prekidu korišćenja godišnjeg odmora u slučaju iz stava 1 ovog člana, vatrogasac-spasilac može izjaviti žalbu koja ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 46e

Vatrogascu-spasiocu služba traje do navršenih 32 godine staža osiguranja u efektivnom trajanju i navršenih 55 godina života.

Vatrogascu-spasiocu služba može trajati najduže do 40 godina staža osiguranja i navršenih 55 godina života.

Vatrogasac-spasilac, ukoliko istovremeno ne ispuni uslove za prestanak službe iz st. 1 i 2 ovog člana i za sticanje prava na penziju u skladu sa propisima kojima je uređeno penzijsko i invalidsko osiguranje, ima pravo na raspoređivanje na drugo odgovarajuće radno mjesto i druga prava iz člana 46c ovog zakona.

Prestanak radnog odnosa na lični zahtjev

Član 46f

Izuzetno od uslova propisanih zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje, pripadnik službe zaštite kojem na lični zahtjev i uz saglasnost komandira službe zaštite prestane radni odnos, ima pravo na penziju, ukoliko navrši najmanje 50 godina života i 30 godina staža osiguranja od kojih najmanje 10 godina efektivno provedenih na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem.

Pripadniku službe zaštite iz stava 1 ovog člana penzija se određuje na način propisan zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje, s tim što se prilikom određivanja ličnog koeficijenta, ako je za njega povoljnije, lični koeficijent utvrđuje na osnovu zarade, odnosno naknade zarade ostvarene u kalendarskoj godini koja prethodi godini ostvarivanja prava na penziju.

Iznos penzije određen prema stavu 2 ovog člana uvećava se za 30%, s tim što iznos te penzije ne može biti veći od najvišeg iznosa starosne penzije utvrđene u skladu sa zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje.

U pogledu ostvarivanja, korišćenja i usklađivanja penzije koja pripada prema ovom članu, primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje.

Pravo na penziju primjenom ovog člana može se ostvariti od 1. januara 2023. godine do 31. decembra 2028. godine.

Prava i obaveze privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika

Član 47

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici dužni su da, pod uslovima i na način propisan ovimzakonom, planovima za zaštitu i spašavanje i opštim aktima učestvuju u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara i da izvršavaju materijalnu obavezu na poziv Ministarstva, odnosno Opštinskog tima.

Materijalna obaveza ne može se odnositi na sredstva i opremu koji su raspoređeni za potrebe odbrane zemlje ili su namijenjeni za zdravstvenu zaštitu.

Materijalnom obavezom smatra se i postavljanje sredstava i uređaja za obavještavanje i uzbunjivanje na poslovnim i drugim objektima.

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici dužni su da omoguće postavljanje sredstava i uređaja iz stava 3 ovog člana.

Privrednim društvima koja su izvršila materijalnu obavezu pripada naknada za korišćenje sredstava datih u izvršavanju materijalne obaveze, naknada troškova u vezi izvršavanja materijalne obaveze, kao i naknada za oštećena, uništena ili nestala sredstva data u izvršavanju materijalne obaveze.

Visinu i način utvrđivanja naknada iz stava 5 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 48

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici dužni su da uspostave unutrašnju organizaciju za sprovođenje aktivnosti za zaštitu i spašavanje, obezbijede obuku i opremanje zaposlenih i sprovedu pripreme za djelovanje u slučaju elementarne nepogode i druge nesreće.

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici dužni su da omoguće učešće zaposlenih u zaštiti i spašavanju, na poziv Operativnog štaba, odnosno Opštinskog tima.

Za vrijeme učešća u zaštiti i spašavanju, zaposleni iz stava 2 ovog člana, koji nije pripadnik preduzetne jedinice ili jedinice civilne zaštite, ima pravo na naknadu zarade koja se obračunava u iznosu od 100% od osnovice koju čini njegova prosječna mjesečna zarada ostvarena u prethodnom mjesecu u odnosu na mjesec u kojem je izvršavao zadatke u zaštiti i spašavanju.

Naknadu iz stava 3 ovog člana obračunava i isplaćuje poslodavac, koji ima pravo na refundaciju sredstava po osnovu isplate naknade na teret budžeta države, odnosno opštine.

Član 49

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici u čijim objektima i prostorima gdje obavljaju privrednu, obrazovnu, zdravstvenu, socijalnu, kulturnu, sportsku i drugu djelatnost može doći do ugrožavanja ljudi, materijalnih dobara i životne sredine usljed djelovanja elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća dužni su da izrade preduzetne planove.

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici iz stava 1 ovog člana, za izradu preduzetnih planova mogu angažovati lice koje posjeduje licencu za izradu preduzetnih planova.

Član 49a

Licenca za izradu preduzetnih planova izdaje se licu koje ima:

- najmanje VII1 nivo okvira kvalifikacija;

- najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima zaštite i spašavanja; i

- uvjerenje o položenom ispitu za izradu preduzetnih planova.

Ispit za izradu preduzetnih planova polaže se po programu za polaganje ispita za izradu preduzetnih planova pred komisijom koju obrazuje Ministarstvo.

O položenom ispitu iz stava 2 ovog člana, Ministarstvo izdaje uvjerenje.

Lice koje ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana, zahtjev za izdavanje licence za izradu preduzetnih planova podnosi Ministarstvu.

Licencu iz stava 1 ovog člana, izdaje Ministarstvo na propisanom obrascu.

Naknadu troškova polaganja ispita iz stava 2 ovog člana i izrade obrasca licence iz stava 5 ovog člana, plaćalice koje podnese zahtjev za polaganje ispita.

Sredstva iz stava 6 ovog člana, uplaćuju se u budžet Crne Gore.

Program i način polaganja ispita iz stava 2 ovog člana, obrazac licence iz stava 5 ovog člana i visinu naknade troškova iz stava 6 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 49b

Ministarstvo vodi evidenciju o izdatim licencama iz člana 49a ovog zakona, u elektronskoj formi.

Sadržaj i obrazac evidencije iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 50

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji proizvode, prevoze, prerađuju, skladište ili u tehnološkom procesu postupaju sa opasnim materijama dužni su da obavještavaju Ministarstvo o vrstama i količinama opasnih materija kojima raspolažu i drugim podacima od značaja za zaštitu i spašavanje, bez naknade.

Podaci iz stava 1 ovog člana su povjerljivi podaci i mogu se koristiti samo za potrebe zaštite i spašavanja.

Član 51

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici, koji imaju preduzetne jedinice dužni su da omoguće njihovo učešće u zaštiti i spašavanju na poziv Operativnog štaba, odnosno Opštinskog tima.

Pripadnik preduzetne jedinice iz stava 1 ovog člana, za vrijeme učešća u zaštiti i spašavanju, ima ista prava kao i zaposleni iz člana 48 stav 3 ovog zakona.

Prava i obaveze građana

Opšta prava i obaveze

Član 52

Građanin je dužan da se brine za svoju ličnu bezbjednost i zaštitu i da sprovodi mjere lične i kolektivne zaštite.

Pod mjerama lične i kolektivne zaštite podrazumijevaju se posebno samopomoć i prva pomoć, premještanje lica, zbrinjavanje djece, bolesnih i nemoćnih lica, kao i druge mjere zaštite i spašavanja koje ne trpe odlaganje.

Sprovođenje mjera lične i kolektivne zaštite zasniva se na načelu solidarnosti i kolektivne pomoći građana.

Član 53

Građanin je dužan da:

- sprovodi mjere za zaštitu i spašavanje i da učestvuje u zaštiti i spašavanju, na način propisan ovim zakonom;
- izvršava materijalnu obavezu na poziv Ministarstva, odnosno Opštinskog tima, osim kad se materijalna obaveza odnosi na sredstva i opremu koji su raspoređeni za potrebe odbrane zemlje ili su namijenjeni za zdravstvenu zaštitu;
- obavijesti OKC 112, bez odlaganja, o podacima od značaja za zaštitu i spašavanje.

Materijalnom obavezom iz stava 1 alineja 2 ovog člana, smatra se i postavljanje sredstava i uređaja za obavještavanje i uzbunjivanje na stambenim zgradama, ako ta sredstva i uređaje nije moguće postaviti na drugim objektima.

Građanin kome je određena materijalna obaveza, dužan je da omogući postavljanje sredstava i uređaja iz stava 2 ovog člana.

Građaninu koji je izvršio materijalnu obavezu pripada naknada za korišćenje sredstava datih u izvršavanju materijalne obaveze, naknada troškova u vezi izvršavanja materijalne obaveze, kao i naknada za oštećena, uništena ili nestala sredstva data u izvršavanju materijalne obaveze.

Visinu i način utvrđivanja naknada iz stava 4 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 54

Građanin ima pravo i obavezu da se osposobljava za zaštitu i spašavanje.

Građani se za zaštitu i spašavanje osposobljavaju i usavršavaju putem:

- redovnog sistema vaspitanja i obrazovanja;
- sistema i programa informativno-promotivnog i obrazovnog djelovanja;
- posebnih programa osposobljavanja i usavršavanja koje sprovodi Crveni krst, u skladu sa zakonom kojim se uređuje djelovanje Crvenog krsta, kao i druge organizacije koje se bave određenim oblicima zaštite i spašavanja;
- pripreme i sprovođenja odgovarajućih vježbi za zaštitu i spašavanje.

Član 55

Građanin ima pravo na potpunu i pravovremenu informaciju o mogućnosti nastanka rizika, kao i o načinu i mjerama koje treba preduzeti radi zaštite i spašavanja.

Civilna zaštita i jedinice civilne zaštite

Član 56

Civilna zaštita se organizuje, priprema i sprovodi u cilju zaštite i spašavanja stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i životne sredine od elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća.

Civilna zaštita dio je jedinstvenog sistema zaštite i spašavanja koju čine jedinice civilne zaštite, zaštitna i spasilačka oprema i sredstva.

Radi izvršavanja mjera za zaštitu i spašavanje organizuju se jedinice civilne zaštite.

Jedinice civilne zaštite organizuje i oprema Ministarstvo koje utvrđuje vrstu i broj jedinica civilne zaštite na nivou države i po opštinama, na osnovu ugroženosti od rizika, raspoloživih ljudskih i materijalnih resursa i iskazanih potreba za zaštitom i spašavanjem.

Jedinice civilne zaštite organizuju se kao jedinice opšte namjene i specijalizovane jedinice.

Način organizovanja jedinica civilne zaštite i njihovo angažovanje propisuje Ministarstvo.

Član 57

U jedinice civilne zaštite mogu se rasporediti građani sa navršenih 18 godina života do navršene 63 godine života (muškarci), odnosno 55 godina života (žene), po principu dobrovoljnosti.

U jedinice civilne zaštite ne mogu se rasporediti:

1) lica raspoređena u Vojsci;

2) pripadnici operativnih jedinica iz člana 14 ovog zakona;

3) zaposleni u organima državne uprave raspoređeni na poslovima odbrane, zaštite i spašavanja, policijskim poslovima i poslovima izvršenja krivičnih sankcija, kao i zaposleni u organima lokalne uprave na poslovima zaštite i spašavanja;

4) zaposleni u sudovima i Državnom tužilaštvu;

5) trudnice, majke, samohrani roditelji, usvojioci i staraoci koji imaju, odnosno vrše starateljstvo nad jednim djetetom mlađim od sedam godina života, odnosno dvoje ili više djece mlađe od deset godina života;

6) lica kod kojih je utvrđena nesposobnost za učešće u civilnoj zaštiti;

7) staraoci starih i iznemoglih lica;

8) stranci.

Član 58

Popuna i raspoređivanje u jedinice civilne zaštite vrši se putem javnog poziva, koji objavljuje Ministarstvo.

Građanin koji se prijavi na javni poziv, uz prijavu daje lične i druge podatke od značaja za zaštitu i spašavanje.

Građanin se može rasporediti u jedinicu civilne zaštite ako je zdravstveno sposoban.

Zdravstvenu sposobnost građanina iz stava 3 ovog člana, utvrđuje zdravstvena ustanova, u skladu sa propisom koji donosi Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja.

Član 59

Građanin koji prihvati raspored koji mu je određen, kao i prava i dužnosti u jedinici civilne zaštite, danom zaključivanja ugovora sa Ministarstvom, postaje pripadnik jedinice civilne zaštite.

Dužnosti pripadnika jedinice civilne zaštite su da:

- učestvuje u zaštiti i spašavanju, u skladu sa ovim zakonom;

- se osposobljava i usavršava;

- učestvuje u sprovođenju mjera zaštite i spašavanja;

- učestvuje u vježbama zaštite i spašavanja.

Pripadnik jedinice civilne zaštite dužan je da se odazove na poziv Ministarstva.

Zaposlenom pripadniku jedinice civilne zaštite poslodavac je dužan da omogući odsustvovanje sa rada za vrijeme vršenja dužnosti iz stava 2 ovog člana.

Pripadnicima jedinica civilne zaštite izdaje se knjižica civilne zaštite.

Oblik i sadržaj knjižice iz stava 5 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 60

Pripadnik jedinice civilne zaštite ima pravo na oslobađanje od plaćanja:

- naknade za izdavanje uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti prilikom zasnivanja radnog odnosa;

- naknade za izdavanje uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti prilikom polaganja vozačkog ispita;

- naknade za izdavanje lične karte, pasoša i vozačke dozvole.

Član 61

Zaposleni pripadnik jedinice civilne zaštite koji izvršava dužnosti u jedinici civilne zaštite ima pravo na novčanu naknadu koju obračunava i isplaćuje Ministarstvo u visini 100% od osnovice koju čini njegova prosječna mjesečna neto zarada, ostvarena u prethodnom mjesecu, prije mjeseca u kojem je obavljao dužnosti u jedinici civilne zaštite, srazmjerno vremenu vršenja dužnosti.

Vrijeme provedeno u vršenju dužnosti u jedinici civilne zaštite iz stava 1 ovog člana, računa se u radni staž, a doprinos za penzijsko-invalidsko osiguranje plaća poslodavac.

Lice koje samostalno obavlja privrednu ili drugu djelatnost, a koje izvršava dužnosti u jedinici civilne zaštite, ima pravo na novčanu naknadu kao i zaposleni iz stava 1 ovog člana, pri čemu doprinose za penzijsko-invalidsko osiguranje uplaćuje sam.

Nezaposleni pripadnik jedinice civilne zaštite ima pravo na novčanu naknadu koju obračunava i isplaćuje Ministarstvo u visini 100% od osnovice koju čini prosječna mjesečna neto zarada ostvarena u Crnoj Gori prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike, za prethodni mjesec u odnosu na mjesec u kojem je izvršavao dužnosti u jedinici civilne zaštite, srazmjerno vremenu vršenja dužnosti.

Član 62

Pripadnik jedinice civilne zaštite za vrijeme osposobljavanja, usavršavanja, vježbi jedinica civilne zaštite i za vrijeme izvršavanja dužnosti civilne zaštite ima pravo na naknadu troškova prevoza, smještaja i ishrane.

Pripadnik jedinice civilne zaštite ima pravo na naknadu troškova smještaja i ishrane iz stava 1 ovog člana, ukoliko vršenje dužnosti civilne zaštite traje neprekidno duže od osam časova u toku jednog dana.

Naknadu troškova iz stava 1 ovog člana, isplaćuje Ministarstvo.

Član 63

Pripadnik jedinice civilne zaštite koji je za vrijeme vršenja dužnosti u jedinici civilne zaštite povrijeđen ili kod koga je nastupila bolest, odnosno invalidnost, kao neposredna posljedica vršenja dužnosti u jedinicama civilne zaštite, ima prava kao zaposleni u slučaju povrede na radu ili profesionalne bolesti, u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstveno i penzijsko-invalidsko osiguranje.

Članovi uže porodice pripadnika jedinice civilne zaštite koji je za vrijeme vršenja dužnosti u jedinici civilne zaštite izgubio život ili kod koga je smrt nastupila kao posljedica povrede ili bolesti zadobijene za vrijeme vršenja dužnosti u jedinici civilne zaštite, imaju prava kao i članovi uže porodice zaposlenog kod koga je nastupila smrt kao posljedica povrede na radu ili profesionalne bolesti, u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstveno i penzijsko-invalidsko osiguranje.

Član 63a

Pripadniku jedinice civilne zaštite kod koga je, usljed povrede ili bolesti zadobijenih za vrijeme vršenja dužnosti u jedinici civilne zaštite, a bez njegove krivice, nastupilo tjelesno oštećenje od najmanje 20%, ima pravo na jednokratnu novčanu pomoć čija se visina utvrđuje prema stepenu tjelesnog oštećenja.

U slučaju da pripadnik jedinice civilne zaštite za vrijeme vršenja dužnosti civilne zaštite izgubi život, članovima njegove uže porodice pripada pravo na jednokratnu novčanu pomoć.

Visina jednokratne novčane pomoći ne može biti manja od tri prosječne mjesečne neto zarade ostvarene u kalendarskoj godini koja prethodi godini u kojoj su nastupile okolnosti iz st. 1 i 2 ovog člana, a prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike.

Visinu jednokratne novčane pomoći iz st. 1 i 2 ovog člana, isplaćuje Ministarstvo, na zahtjev pripadnika jedinice civilne zaštite ili člana njegove uže porodice.

Visinu jednokratne novčane pomoći iz st. 1 i 2 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 63b

Članovi uže porodice pripadnika jedinice civilne zaštite koji je za vrijeme izvršavanja dužnosti u jedinici civilne zaštite bez svoje krivice izgubio život, imaju pravo na naknadu troškova prevoza posmrtnih ostataka,kao i troškova sahrane u visini prosječnih troškova prevoza posmrtnih ostataka i sahrane u mjestu prebivališta.

Naknadu troškova iz stava 1 ovog člana, isplaćuje Ministarstvo.

Članovi uže porodice iz člana 63 stav 2, člana 63a stav 2 ovog zakona i stava 1 ovog člana, smatraju se članovima uže porodice u smislu opštih propisa o radu.

Specijalističke jedinice

Član 64

Specijalističke jedinice čine građani koji dobrovoljno vrše aktivnosti zaštite i spašavanja organizovani u spasilačka društva, organizacije Crvenog krsta, planinarske službe spašavanja, speleološka društva, ronilačka društva, kinološka društva, izviđačke i skautske organizacije, klubove radio-amatera i druga slična društva.

Specijalističke jedinice dužne su da učestvuju u zaštiti i spašavanju u vanrednim stanjima na poziv Ministarstva.

Učesnici u aktivnostima zaštite i spašavanja iz stava 1 ovoga člana imaju pravo na naknadu troškova, u skladu sa propisom Ministarstva.

Član 65

Ministarstvo, u cilju efikasne upotrebe i koordiniranog djelovanja u vanrednim stanjima, zaključuje ugovore sa specijalističkim jedinicama, kojim se određuju: dežurstvo specijalističkih jedinica, neposredne aktivnosti tokom zaštite i spašavanja, naknada za njihovo dežurstvo i aktivnosti i druga pitanja od značaja za sprovođenje zaštite i spašavanja.

Specijalističke jedinice dužne su da sredstva od ugovorene naknade iz stava 1 ovog člana, u iznosu od 50%, koriste za nabavku nove opreme i usavršavanje i osposobljavanje svojih pripadnika.

Način upotrebe specijalističkih jedinica i način utvrđivanja visine naknade za njihovo dežurstvo i aktivnosti iz stava 1 ovog člana utvrđuju se propisom Ministarstva.

Član 66

Crveni krst, kao dio sistema zaštite i spašavanja, vrši poslove utvrđene ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje djelovanje Crvenog krsta.

Dobrovoljne jedinice

Član 67

Radi organizovanog dobrovoljnog učestvovanja građana u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih vanrednim stanjima, kao i radi propagiranja zaštite i spašavanja, privredna društva, preduzetnici i druga pravna i fizička lica mogu organizovati dobrovoljne jedinice.

Član 68

U dobrovoljnim jedinicama mogu učestvovati i vatrogasci - spasioci.

Dobrovoljnom jedinicom rukovodi lice koje ispunjava uslove iz člana 46 stav 2 ovog zakona.

Član 69

Vatrogasci - spasioci koji učestvuju u dobrovoljnim jedinicama imaju ista prava, obaveze i odgovornosti koje imaju kao pripadnici službe zaštite.

Član 70

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici dužni su da dobrovoljnim jedinicama obezbijede sredstva za izvršenje obaveza predviđenih nacionalnim akcionim planom.

U dobrovoljnim jedinicama mora se obezbijediti neprekidno dežurstvo.

Član 71

Članovi dobrovoljnih jedinica angažovani u zaštiti i spašavanju imaju, za vrijeme odsustvovanja sa rada, pravo na naknadu.

Naknadu iz stava 1 ovog člana isplaćuju privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici kod kojih su zaposleni članovi dobrovoljnih jedinica, u visini njihove zarade.

Sredstva isplaćena u skladu sa stavom 2 ovog člana padaju na teret opštine na čijoj teritoriji je vršena zaštita i spašavanje, odnosno na teritoriji na kojoj su djelovale dobrovoljne jedinice.

Pripadnici dobrovoljnih jedinica koji su nezaposleni, za učestvovanje u akcijama zaštite i spašavanja mogu od opštine da zahtijevaju naknadu, u roku od 30 dana od dana završetka akcije zaštite i spašavanja, u visini koju određuje opština.

Član 72

Dobrovoljne jedinice dužne su da vode evidenciju o svim aktivnostima na zaštiti i spašavanju.

Način vođenja evidencije iz stava 1 ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva.

Dobrovoljne jedinice dužne su da Ministarstvu i predsjedniku opštine dostavljaju godišnji i mjesečni izvještaj o radu.

Član 73

Radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva, dobrovoljne jedinice za zaštitu i spašavanje mogu se udruživati u savez dobrovoljnih jedinica za zaštitu i spašavanje, u skladu sa zakonom.

Savez dobrovoljnih jedinica za zaštitu i spašavanje naročito:

1) inicira predlaganje mjera za unaprjeđenje zaštite i spašavanja;
2) pruža stručnu pomoć dobrovoljnim jedinicama za zaštitu i spašavanje;
3) brine se o stručnom osposobljavanju pripadnika dobrovoljnih jedinica za zaštitu i spašavanje;
4) inicira donošenje pravila kojima se regulišu pojedina pitanja, za koja su članovi zainteresovani da budu jedinstveno regulisana.

VI. MJERE ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE

Član 74

Mjere za zaštitu i spašavanje su:

1) evakuacija;
2) sklanjanje;
3) zbrinjavanje nastradalog i ugroženog stanovništva;
4) radijaciona, hemijska i biološka zaštita;
5) spašavanje iz ruševina;
6) zaštita i spašavanje od poplava;
7) zaštita i spašavanje od požara;
8) zaštita od neeksplodiranih ubojnih sredstava;
9) prva i medicinska pomoć;
10) zaštita i spašavanje životinja i proizvoda životinjskog porijekla;
11) zaštita i spašavanje biljaka i proizvoda biljnog porijekla;
12) traganje i spašavanje na moru;
13) traganje i spašavanje prilikom udesa i nezgoda u civilnom vazduhoplovstvu;
14) asanacija terena;
15) tehnička zaštita lica, prostora i objekata.

1) Evakuacija

Član 75

Evakuacijom se vrši plansko, organizovano i kontrolisano premještanje stanovništva i materijalnih dobara Crne Gore iz ugroženih u relativno bezbjedna područja.

Evakuacija se izvodi ukoliko drugim mjerama nije moguće spriječiti efekte rizika koji mogu dovesti do velikih ljudskih žrtava i materijalnih gubitaka.

Član 75a

U zavisnosti od stepena opasnosti i mogućih posljedica, evakuacija može biti potpuna i djelimična, a po vremenu izvođenja pravovremena i naknadna.

Potpuna evakuacija obuhvata evakuaciju cjelokupnog stanovništva sa teritorije ili dijela teritorije opštine, koja može biti zahvaćena elementarnom nepogodom i drugom nesrećom.

Djelimična evakuacija obuhvata evakuaciju samo određenih kategorija stanovništva kao što su:

1) majke sa djecom do 14 godina života, odnosno druga lica koja su u skladu sa zakonom dužna da se staraju o čuvanju i njegovanju djece do 14 godina života;
2) trudnice;
3) bolesna lica, lica sa invaliditetom, djeca sa smetnjama u razvoju i druga lica kojima je neophodna tuđa pomoć i njega;
4) lica mlađa od 16 godina života i starija od 65 godina života.

Pravovremena evakuacija podrazumijeva potpunu ili djelimičnu evakuaciju koja se izvodi prije nastanka elementarne nepogode i druge nesreće.

Naknadna evakuacija podrazumijeva potpunu ili djelimičnu evakuaciju koja se izvodi po nastanku elementarne nepogode i druge nesreće ili po njenom prestanku.

Član 75b

Pripremu, koordiniranje i sprovođenje evakuacije sa teritorije jedne na teritoriju druge opštine vrše Koordinacioni tim i opštinski timovi.

Pored timova iz stava 1 ovog člana, u sprovođenju evakuacije dužni su da učestvuju državni organi, organi državne uprave, organi lokalne uprave, Ministarstvo, privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici, Crveni krst, humanitarne i druge organizacije koje mogu pomoći u efikasnom sprovođenju evakuacije.

Član 76

Stanovništvo područja na kome je naređena evakuacija mora se preseliti u drugu opštinu na određeno mjesto i u određeno vrijeme.

Preseljenje stanovništva u drugu opštinu ne smije da dovede do narušavanja izvršavanja njenih funkcija.

Troškovi smještaja evakuisanog stanovništva obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore.

2) Sklanjanje

Član 77

Sklanjanje obuhvata planiranje, izgradnju, održavanje i korišćenje skloništa, kao i sklanjanje stanovništva i materijalnih dobara.

Skloništa se planiraju i grade kao javna skloništa, u skladu sa zakonom.

Obavezu izgradnje javnih skloništa ima Crna Gora.

Mišljenje na planska dokumenta, kao i saglasnost na tehničku dokumentaciju, u pogledu primjene tehničkih normativa za izgradnju skloništa, daje Ministarstvo.

Tehnički normativi za izgradnju skloništa iz stava 4 ovog člana uređuju se propisom Ministarstva.

Član 78

Skloništa se grade kao dvonamjenski objekti, pri čemu se ne smije ugroziti njihova zaštitna funkcija.

U slučaju rizika, odnosno vanrednog stanja, sklonište mora da se odmah stavi u funkciju osnovne namjene.

Građevinski zahvati kojima se smanjuje zaštitna funkcija skloništa nijesu dozvoljeni.

Član 79

O održavanju i korišćenju skloništa stara se organ uprave nadležan za poslove imovine, u skladu sa propisima kojima se uređuju svojinsko-pravni odnosi i državna imovina.

3) Zbrinjavanje nastradalog i ugroženog stanovništva

Član 80

Zbrinjavanje nastradalog i ugroženog stanovništva obuhvata prihvatanje, smještaj i obezbjeđivanje osnovnih uslova za život nastradalog i ugroženog stanovništva.

Crna Gora i opština su dužne da obezbijede smještaj i hitno zbrinjavanje stanovništva koje je, zbog rizika, ostalo bez doma i sredstava za život i koje se, zbog ugroženosti, nalazi izvan mjesta stanovanja.

Troškovi smještaja i obezbjeđenja osnovnih uslova za život stanovništva iz stava 2 ovog člana padaju na teret Crne Gore i opštine iz koje se vrši zbrinjavanje stanovništva.

Član 80a

Planiranje zbrinjavanja ugroženih, nastradalih, izbjeglih i evakuisanih lica vrši Opštinski tim.

Zbrinjavanjem ugroženih, nastradalih, izbjeglih i evakuisanih lica neposredno rukovodi Opštinski tim, dok se ne stvore uslovi u kojima će dalju brigu o zbrinjavanju preuzeti nadležni organi državne uprave, organi opštine i drugi nadležni subjekti.

Crveni krst vodi evidenciju o žrtvama elementarne nepogode i druge nesreće, traži lica koja su prijavljena kao nestala usljed elementarne nepogode i druge nesreće, obavještava članove porodica i nadležne organe i obavlja poslove spajanja porodica koje su razdvojene, u skladu sa zakonom kojim se uređuje djelovanje Crvenog krsta.

Član 80b

Vlasnici i korisnici objekata i prostorija u javnoj upotrebi (turističko-ugostiteljski objekti, rekreacioni centri, zdravstvene ustanove koje obavljaju djelatnost rehabilitacije, studentski i učenički domovi, škole i dr.), kao i vlasnici privatnih objekata pogodnih za smještaj ljudi, dužni su da prime na privremeni smještaj ljude sa ugroženih područja, kad to naloži opštinski tim.

Naknadu za korišćenje objekata i prostorija iz stava 1 ovog člana, isplaćuje opština po tržišnim uslovima na dan predaje tih objekata i prostorija na korišćenje.

4) Radijaciona, hemijska i biološka zaštita

Član 81

Radijaciona, hemijska i biološka zaštita obuhvata mjere i postupke koji se organizuju i sprovode radi sprječavanja, ublažavanja i otklanjanja posljedica radijacione, hemijske i biološke kontaminacije nastale upotrebom radioaktivnog, hemijskog i biološkog materijala.

Zaštita iz stava 1 ovog člana obuhvata kontrolu, izviđanje, ličnu, uzajamnu i kolektivnu zaštitu i dekontaminaciju.

Zaštita od nuklearnog ili radijacionog akcidenta sprovodi se u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast jonizujućeg zračenja i radijacione sigurnosti.

5) Zaštita i spašavanje iz ruševina

Član 82

Zaštita od rušenja sprovodi se kao preventivna mjera u okviru prostornog i urbanističkog planiranja, uz primjenu građevinsko-tehničkih i drugih mjera, a u skladu sa procijenjenim seizmičkim rizikom.

Radi zaštite i spašavanja stanovništva i materijalnih dobara iz ruševina koje mogu nastati usljed zemljotresa, diverzija, ratnih razaranja, udesa, odrona, klizanja tla i drugih nesreća organizuju se i sprovode mjere, radnje i postupci na izviđanju ruševina, pronalaženju zatrpanih, osiguravanju konstrukcija oštećenih i izmještenih djelova objekta radi sprječavanja dodatnog rušenja, preduzimanju mjera zaštite od dodatnih rizika, izvlačenju zatrpanih, pružanju prve i medicinske pomoći i izvlačenju materijalnih dobara.

6) Zaštita i spašavanje od poplava

Član 83

Zaštita i spašavanje od poplava obuhvata regulisanje vodotoka, izgradnju zaštitnih objekata, održavanje i saniranje oštećenih djelova zaštitnih objekata, posmatranje i izviđanje stanja vodotoka i visokih brana, zaštitnih objekata i okoline, obilježavanje visinskih kota plavnog talasa, pravovremeno obavještavanje i uzbunjivanje stanovništva ugroženog područja, sprovođenje evakuacije stanovništva i materijalnih dobara iz ugroženog područja, obezbjeđivanje prelaza i prevoza preko vode, spašavanje ugroženih lica na i pod vodom, crpljenje vode iz poplavljenih objekata i izvlačenje utopljenika, obezbjeđivanje stanovništvu poplavljenih područja osnovnih uslova za život i učešće u saniranju posljedica izazvanih poplavama.

7) Zaštita i spašavanje od požara

Član 84

Državni organi, organi državne uprave, organi opštine, privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica dužni su da, pod uslovima i na način propisan ovim zakonom, učestvuju u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom i da stave na raspolaganje svoj alat, prevozna, tehnička i druga potrebna sredstva za gašenje i spašavanje ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.

Član 85

Mjere za zaštitu od požara, u smislu ovog zakona, naročito, su:

1) izbor lokacije i dispozicije objekata, kao i izbor materijala, uređaja, instalacija i konstrukcija kojima će se spriječiti ili svesti na najmanju mjeru mogućnost izbijanja i širenja požara;
2) izgradnja prilaznih puteva i prolaza;
3) obezbjeđenje potrebnih količina vode i drugih sredstava za gašenje požara;
4) izbor tehnoloških procesa i održavanje uređaja kojima se obezbjeđuje zaštita od požara;
5) zabrana upotrebe otvorene vatre i drugih izvora paljenja u objektima i prostorijama u kojima bi zbog toga moglo doći do požara;
6) postavljanje uređaja za automatsko javljanje o požaru, uređaja za gašenje požara i sprječavanje njegovog širenja, uređaja za mjerenje koncentracije eksplozivnih smješa (gasovi, pare i prašina) i drugih uređaja za kontrolu bezbjednosti odvijanja tehnološkog procesa;
7) održavanje i kontrola ispravnosti uređaja i instalacija čija neispravnost može uticati na nastanak i širenje požara;
8) organizovanje osmatračke službe i obezbjeđenje opreme i sredstava za gašenje šumskih požara.

Radi sprovođenja mjera iz stava 1 ovog člana, prostorni odnosno urbanistički plan, sa detaljnom razradom, sadrži i:

1) sistem objekata vodosnabdijevanja, sa primarnom i sekundarnom mrežom i odgovarajućim kapacitetima za potrebe zaštite od požara;
2) udaljenost između zona predviđenih za stambene i javne objekte i zona predviđenih za industrijske objekte, skladišta zapaljivih tečnosti, gasova i eksplozivnih materijala;
3) udaljenost između objekata različite namjene unutar industrijske zone i
4) širinu puteva koji omogućavaju pristup vatrogasnim vozilima do svakog objekta i njihovo manevrisanje za vrijeme gašenja požara.

Član 86

U prostorno-planskoj dokumentaciji za stambene objekte sa četiri i više nadzemnih etaža, za objekte namijenjene za javnu upotrebu u kojim se okuplja ili boravi, odnosno radi veći broj lica (bolnice, hoteli, pansioni, sportske i druge dvorane, robne kuće, škole, saobraćajne stanice, aerodromi i drugi slični objekti), kao i za industrijske objekte, određuju se požarni sektori.

Požarni sektor, u smislu ovog zakona, predstavlja prostor mogućeg širenja požara.

Član 87

Iz požarnih sektora u objektima iz člana 86 ovog zakona, mora biti omogućena bezbjedna evakuacija u slučaju požara, putevi evakuacije moraju imati dovoljnu propusnost i na bezbjedan način moraju biti zaštićeni od vatre i dima.

Požarni sektori određuju se na osnovu standarda i analize požarnog opterećenja, načina širenja požara, požarnog rizika i materijalne vrijednosti objekta ili njegovog dijela.

Član 88

U javnim, poslovnim objektima površine preko 1000 m^2, kao i industrijskim objektima, objektima sa visokim požarnim opterećenjem, garažama (srednjim i velikim) i objektima u kojima se okuplja veći broj lica obavezno se izvodi stabilna instalacija za gašenje požara.

Stabilnu instalaciju za gašenje požara može da izvodi privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koji ispunjava uslove u pogledu tehničke i stručne osposobljenosti. Uslovi u pogledu tehničke i stručne osposobljenosti iz ovog stava utvrđuju se propisom koji donosi Ministarstvo.

Tehničke zahtjeve za zaštitu garaža za putničke automobile od požara i eksplozija utvrđuju se propisom Ministarstva.

Član 89

Prije početka izgradnje ili rekonstrukcije investicionog objekta, investitor je dužan da pribavi saglasnost Ministarstva u pogledu zaštite od požara i eksplozija na revidiranu tehničku dokumentaciju - projekat, odnosno elaborat zaštite od požara, osim za:

- porodične stambene zgrade namijenjene za stanovanje, površine do 500 m^2 i sa najviše četiri zasebne stambene jedinice;
- objekte za koje se izdaju privremeni urbanističko tehnički uslovi, površine do 100 m^2 zatvorenog prostora, a u kojima se ne drže boje i lakovi i druge lako zapaljive materije;
- objekte tipa: potporni zidovi, šetališta, parkovi itd.

Za objekte za koje građevinsku dozvolu izdaje organ državne uprave nadležan za poslove izgradnje objekata, glavni projekat sadrži projekat zaštite od požara, odnosno projekat zaštite od požara sa zonama opasnosti, u skladu sa planskom, odnosno tehničkom dokumentacijom.

Za objekte za koje građevinsku dozvolu izdaje nadležni organ lokalne uprave, glavni projekat sadrži elaborat zaštite od požara.

Član 90

Odobrenje za upotrebu izgrađenog ili rekonstruisanog objekta za koji Ministarstvo izdaje protivpožarnu saglasnost može se izdati kada se, u skladu sa propisima o izgradnji objekata, utvrdi da su u njima obezbijeđene mjere zaštite od požara predviđene u planskoj i tehničkoj dokumentaciji.

Član 91

Radi zaštite od požara električne, ventilacione, gasne, naftovodne, toplovodne, gromobranske, poštanske, telegrafske, telefonske i druge instalacije i uređaji, kao i dimovodi, moraju se postaviti, odnosno izvoditi, koristiti i održavati prema propisanim tehničkim normativima i obaveznim standardima, kao i uputstvima proizvođača, o čemu mora postojati dokumentacija.

Instalacije i uređaji iz stava 1 ovog člana, kao i dimovodi i ložišta, mogu se upotrebljavati samo ako su ispravni i ako su pravilno postavljeni.

Član 92

Zapaljive materije mogu se držati i skladištiti samo u objektima koji su za to namijenjeni ili preuređeni u skladu sa tehničkim i drugim propisima.

Član 93

Otvorena vatra (otvorena ložišta, otvoreni plamen i sl), koja se koristi u tehnološkim procesima, može se upotrebljavati samo u skladu sa tehničkim i drugim propisima.

Član 94

Tehnološki procesi u kojima se koriste ili proizvode lako zapaljive i eksplozivne materije ili stvaraju eksplozivne smješe mogu se vršiti samo u objektima ili prostorijama koji su od drugih objekata ili prostorija međusobno protivpožarno odvojeni.

Tehnološki procesi iz stava 1 ovog člana moraju biti organizovani na način da, zavisno od prirode i uslova proizvodnje, opasnost od požara bude otklonjena.

U objektima i prostorijama u kojima se vrše tehnološki procesi iz stava 1 ovog člana moraju se postaviti uređaji za automatsko javljanje o požaru, uređaji za mjerenje koncentracije zapaljivih eksplozivnih smješa i uređaji, aparati i sredstva za gašenje požara.

Član 95

Lako zapaljivi predmeti (sirovine, gotovi proizvodi, ambalaža i dr) ne mogu se smještati na udaljenosti manjoj od šest metara od objekta ili dijela objekta.

Lako zapaljivi predmeti ne smiju se smještati u potkrovljima zgrada, terasama, stepenišnom prostoru, podrumima, garažama, hodnicima i ostalim prolazima.

U objektima i prostorijama u kojima se skladište i drže lako zapaljivi predmeti moraju se obezbijediti slobodni prolazi i prilazi do uređaja za gašenje požara.

Član 96

U objektima i prostorijama u kojima se proizvode, prerađuju, koriste i drže zapaljive tečnosti, zapaljivi gasovi, eksplozivne i druge lako zapaljive materije ili se stvaraju eksplozivne smješe, zabranjeno je:

1) pušenje, upotreba otvorene vatre, svjetiljki sa plamenom i sredstava za paljenje;

2) korišćenje uređaja i instalacija koje mogu izazvati požar i eksploziju;

3) upotreba alata koji varniči;

4) korišćenje grejnih uređaja sa otvorenom vatrom, užarenim i prekomjerno zagrijanim površinama;

5) držanje i smještaj materijala koji je sklon samozapaljenju.

Znaci zabrane iz stava 1 ovog člana moraju se istaći na vidnom mjestu.

Član 97

Pri izgradnji ili rekonstrukciji vodovodne mreže u naseljenim mjestima obezbijediće se protočni kapacitet, pritisak i hidrantska mreža, koji su potrebni za efikasno gašenje požara, a ako se to ne može postići, voda će se obezbijediti iz bunara, rezervoara, izgradnjom pristupnih puteva do izvorišta voda ili na drugi način.

Član 98

Uvoznik, odnosno zastupnik stranog pravnog lica koje vrši djelatnost proizvodnje ili prometa uređaja, opreme i sredstava za zaštitu od požara i eksplozije dužan je da, prije njihovog stavljanja u promet, pribavi sertifikat ili drugi dokument o usaglašenosti od strane ovlašćene institucije, u smislu propisa o standardizaciji, a za opremu koja se koristi u tehnološkim i drugim procesima sa lako zapaljivim ili eksplozivnim materijama dužan je da stavi na uvid uvjerenje o izvršenom ispitivanju i njihovoj usklađenosti sa domaćim propisima i standardima o zaštiti od požara i eksplozije.

Član 99

Korisnici opreme za gašenje požara dužni su da obezbijede njeno redovno ispitivanje, servisiranje i održavanje prema uputstvima proizvođača, odnosno propisanim standardima.

Ispitivanje, servisiranje i održavanje protivpožarnih aparata, koji se nalaze u prometu ili u upotrebi, mogu da vrše privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji su za obavljanje te djelatnosti registrovani i ovlašćeni od strane proizvođača i koji imaju odgovarajuću opremu i stručni kadar u skladu sa propisom koji donosi Ministarstvo.

O izvršenim ispitivanjima korisnik vodi evidenciju koja sadrži identifikacioni broj aparata, ime zaposlenog koji vrši ispitivanje i datum ispitivanja.

Član 99a

Privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik iz člana 99 stav 2 ovog zakona, dužni su da prije početka rada podnesu prijavu Ministarstvu.

Prijava iz stava 1 ovog člana sadrži:

- naziv, mjesto i sjedište, odnosno adresu privrednog društva, drugog pravnog lica ili preduzetnika;
- dokaz o upisu u registar privrednih subjekata;
- dokaz o ispunjenosti uslova u pogledu opreme i stručnog kadra, u skladu sa propisom Ministarstva;
- ovjerenu kopiju ovlašćenja za ispitivanje, servisiranje i održavanje protivpožarnih aparata.

Ministarstvo vodi evidenciju privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika iz stava 1 ovog člana.

Način vođenja i obrazac evidencije iz stava 3 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 100

Korisnik objekta u kojem je ugrađen sistem za automatsko javljanje o požaru, hidrantska mreža, uređaji za kontrolu i zaštitno djelovanje i uređaji za sprječavanje širenja požara dužan je da obezbijedi njihovu ispravnost i funkcionalnost, kao i njihovo redovno ispitivanje, prema uputstvu proizvođača, a najmanje jednom u šest mjeseci, o čemu je dužan da vodi evidenciju.

Član 101

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici dužni su da obezbijede da se zaposleni, prema posebno utvrđenom programu, upoznaju sa opasnostima od požara vezanim za poslove i zadatke na koje su raspoređeni, kao i sa mjerama i sredstvima za gašenje požara, praktičnom upotrebom priručnih aparata, uređaja, opreme i sredstava za gašenje požara i sa materijalnom i drugom odgovornošću zbog nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara.

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici dužni su da najmanje jednom godišnje vrše provjeru znanja zaposlenih, o čemu mora postojati dokumentacija.

Član 102

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici za obavljanje stručnih poslova u oblasti zaštite od požara, mogu ugovorom angažovati drugo pravno lice koje ispunjava uslove u pogledu prostora, opreme i kadra i koje je registrovano za obavljanje tih poslova.

Ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana, utvrđuje Ministarstvo, na zahtjev pravnog lica koje je registrovano za obavljanje stručnih poslova u oblasti zaštite od požara, o čemu donosi rješenje.

O pravnim licima koja ispunjavaju uslove za obavljanje stručnih poslova u oblasti zaštite od požara Ministarstvo vodi evidenciju, koju objavljuje na svojoj internet stranici.

Bliže uslove iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 103

Poslove protivpožarnog obezbjeđenja objekata ne može da vrši lice:

1) koje je osuđivano za krivično djelo protiv ustavnog uređenja, krivična djela protiv privrede i imovine, protiv službene dužnosti i vršenja javnih ovlašćenja ili za druga krivična djela učinjena iz koristoljublja i drugih nečasnih pobuda;
2) kojem je pravosnažnom presudom izrečena mjera zabrane vršenja poziva, djelatnosti i dužnosti, dok mjera traje;
3) koje nije fizički i psihički sposobno za vršenje tih poslova;

4) koje nema IV1 nivo okvira kvalifikacija.

Fizička i psihička sposobnost za vršenje poslova protivpožarnog obezbjeđenja objekata vrši se u skladu sa propisom koji donosi Ministarstvo, u saradnji sa ministarstvom nadležnim za poslove zdravlja.

Član 104

Zabranjeno je ložiti vatru i ostavljati zapaljene predmete na mjestima na kojima postoji povećana opasnost od izbijanja i širenja požara (u parkovima, putnim pojasevima i na drugim mjestima na kojima postoji sasušena trava, lišće i drugi lako zapaljivi predmeti i materije).

Zabrane iz stava 1 ovog člana obilježavaju se propisanim znacima.

Znake zabrane iz stava 2 ovog člana postavlja i o njihovom održavanju stara se privredno društvo, preduzetnik ili drugo pravno lice koje gazduje šumama.

Oblik, veličina i postavljanje znakova zabrane iz stava 2 ovog člana utvrđuju se propisom Ministarstva.

Član 105

Pored uslova određenih propisom o kampovanju, prostor određen za kampovanje mora ispunjavati i sljedeće uslove:

1) da se ne nalazi u blizini skladišta zapaljivih tečnosti i gasova;

2) da je, ukoliko se nalazi u šumi ili pored šume, odvojen od šume zaštitnim prosjekom širine koja ne smije biti manja od jedne i po visine najvišeg stabla od ivice prosjeka četinarske šume, odnosno polovine visine najvišeg stabla od ivice listopadne šume.

Član 106

Radi sprječavanja izbijanja i širenja požara u kampovima, privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji su osnovali kamp dužni su da imaju ispravne aparate za gašenje požara, burad sa vodom, sanduke sa pijeskom, potreban alat i drugu propisanu opremu.

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji su osnovali kamp dužni su da iz zaštitnog pojasa uklone lišće, granje, žbunje i druge zapaljive predmete i materije.

8) Zaštita od neeksplodiranih ubojnih sredstava

Član 107

Neeksplodirana ubojna sredstva su zaostala eksplozivna sredstva i ostaci tih sredstava iz rata, pripremljena za korišćenje ili korišćena, sa ili bez upaljača, ispaljena, izbačena, porinuta, lansirana, napuštena ili odbačena, a nijesu eksplodirala, kao i sredstva zaostala poslije eksplozija skladišta ubojnih sredstava, odbačena i ubojna sredstva iz nelegalnog posjeda.

Neeksplodiranim ubojnim sredstvima, u smislu ovog zakona, ne smatraju se neeksplodirane improvizovane diverzantsko-terorističke naprave.

Zaštita od neeksplodiranih ubojnih sredstava obuhvata procjenu opasnosti od tih sredstava, izviđanje, obilježavanje, pronalaženje, iskopavanje, obezbjeđivanje, identifikaciju, uklanjanje, prevoz, privremeno skladištenje i uništavanje neeksplodiranih ubojnih sredstava.

Poslove na uklanjanju, prevozu i uništavanju neeksplodiranih ubojnih sredstava vrši Ministarstvo.

Na poslovima uklanjanja, prevoza i uništavanja neeksplodiranih ubojnih sredstava na zahtjev Ministarstva može se angažovati i Vojska, uz odobrenje ministra nadležnog za poslove odbrane.

Način uklanjanja i uništavanja neeksplodiranih ubojnih sredstava i obavljanje drugih poslova iz stava 3 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 107a

Svako je dužan da o otkrivenim neeksplodiranim ubojnim sredstvima odmah obavijesti OKC 112, ne dira ta sredstva i vidljivim znakom obilježi mjesto gdje se ona nalaze i obezbijedi ih dok ne dođu ovlašćena lica Ministarstva.

Za vrijeme akcije uklanjanja i uništavanja neeksplodiranih ubojnih sredstava medicinsku, odnosno protivpožarnu zaštitu vrši organizaciona jedinica Ministarstva u čijoj je nadležnosti primarna zdravstvena zaštita, odnosno služba zaštite iz opštine iz koje se neeksplodirana ubojna sredstva uklanjaju ili na čijoj teritoriji se uništavaju.

Obezbjeđivanje prevoza i lokacije gdje se uništavaju neeksplodirana ubojna sredstva vrši policija.

Na poslovima obezbjeđivanja prevoza i lokacije gdje se uništavaju neeksplodirana ubojna sredstva na zahtjev Ministarstva može se angažovati i Vojska, uz odobrenje ministra nadležnog za poslove odbrane.

9) Prva i medicinska pomoć

Član 108

Prva i medicinska pomoć obuhvata sve oblike prve pomoći standardnim i priručnim sredstvima na mjestu povređivanja-obolijevanja, samopomoći i uzajamne pomoći, zbrinjavanje povrijeđenih i oboljelih, preduzimanje higijensko-epidemioloških mjera, medicinsku trijažu povrijeđenih i oboljelih i prevoz do najbliže zdravstvene ustanove.

U pružanju prve pomoći učestvuju ekipe Crvenog krsta, operativne jedinice i u okviru lične, uzajamne i kolektivne zaštite, građani.

Organizacija i sprovođenje medicinske pomoći obuhvata sve oblike medicinske pomoći ugroženom i nastradalom stanovništvu na području zahvaćenom elementarnom nepogodom i drugom nesrećom, koju pružaju zdravstvene ustanove.

10) Zaštita i spašavanje životinja i proizvoda životinjskog porijekla

Član 109

Zaštita i spašavanje životinja i proizvoda životinjskog porijekla obuhvata zaštitu životinja i proizvoda životinjskog porijekla od djelovanja prirodnih nepogoda, epizootija, epifitotija i drugih nesreća i ukazivanje prve veterinarske pomoći povrijeđenoj, oboljeloj i kontaminiranoj stoci standardnim i priručnim sredstvima na mjestu povređivanja.

Zaštitu, spašavanje i zbrinjavanje ugroženih, nastradalih, oboljelih i zatrovanih životinja, kao i zaštitu i spašavanje proizvoda životinjskog porijekla od opasnosti i posljedica elementarne nepogode i druge nesreće, organizuje i usklađuje Opštinski tim.

Privredna društva, veterinarske ustanove i ambulante, kao i komunalna preduzeća dužna su da stave na raspolaganje zaposlene i sredstva, pruže stručnu i drugu pomoć i učestvuju u aktivnostima iz stava 2 ovog člana.

11) Zaštita i spašavanje biljaka i proizvoda biljnog porijekla

Član 110

Zaštita i spašavanje biljaka i proizvoda biljnog porijekla obuhvata zaštitu od biljnih bolesti, epifitotnih štetočina, plevela, radijacione, hemijske i biološke kontaminacije i drugih vrsta ugrožavanja.

12) Traganje i spašavanje na moru

Član 111

Traganje i spašavanje na moru podrazumijeva obavezu pružanja svih vidova pomoći i spašavanja ugroženih lica, brodova i stvari u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru, u skladu sa posebnim zakonom.

Član 112

Traganje i spašavanje stvari u vlasništvu domaćih pravnih i fizičkih lica je obavezno, pod uslovom da se time ne ugrožava bezbjednost i sigurnost lica, broda, čamca ili drugog plovnog objekta ili drugih sredstava koja obavljaju traganje i spašavanje.

Traganje i spašavanje stvari u stranom vlasništvu je obavezno ako se traganjem i spašavanjem otklanja nastala šteta ili se otklanjaju rizici za bezbjednost i sigurnost plovidbe.

13) Traganje i spašavanje prilikom udesa i nezgoda u civilnom vazduhoplovstvu

Član 113

Traganje i spašavanje prilikom udesa i nezgoda u civilnom vazduhoplovstvu obuhvata pružanje svih vidova pomoći i spašavanje ugroženih lica i stvari prilikom udesa i nezgoda u civilnom vazduhoplovstvu, u skladu sa zakonom.

14) Asanacija terena

Član 114

Asanacija terena obuhvata pronalaženje, sakupljanje, identifikaciju, transport i sahranjivanje poginulih i umrlih lica, sakupljanje, transport i ukop poginulih i umrlih životinja, sakupljanje i uništavanje svih vrsta otpadnih i drugih opasnih materija koje ugrožavaju život i zdravlje ljudi, dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju terena i objekata i asanaciju objekata za vodosnabdijevanje.

15) Tehnička zaštita lica, prostora i objekata

Član 115

Tehničkom zaštitom lica, prostora i objekata obezbjeđuju se tehnički uslovi za sprječavanje protivpravnih radnji usmjerenih prema licima, prostoru i objektima, dostavljanje informacija i podataka posredstvom ugrađene opreme i instalacija u objektima, a u cilju sprječavanja nastanka požara, eksplozije ili drugih akcidenata i nesreća.

Organizovanje i način vršenja tehničke zaštite lica, prostora i objekata bliže se utvrđuje propisom Ministarstva.

VII. FINANSIRANJE

Član 116

Zaštita i spašavanje se finansira iz:

- budžeta Crne Gore;
- budžeta opština;
- fonda sredstava za zaštitu i spašavanje (u daljem tekstu: fond);
- dobrovoljnih doprinosa;
- međunarodne pomoći;
- sredstava privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika;
- ostalih izvora.

Član 116a

Fond je evidencioni račun u okviru glavne knjige trezora i utvrđuje se radi obezbjeđivanja namjenskih sredstava za finansiranje pripreme, sprovođenja i razvoja programa, projekata i drugih aktivnosti u oblasti smanjenja rizika od katastrofa, elementarnih nepogoda i drugih nesreća u skladu sa programom iz člana 36 stav 1 alineja 2 ovog zakona.

Fondom upravlja ministar nadležan za poslove zaštite i spašavanja.

Član 116b

Prihodi fonda ostvaruju se iz:

1) budžeta za tekuću godinu;

2) namjenskih prihoda budžeta, koji su definisani kao namjenski prihodi fonda, i to:

   a) sredstava ostvarenih na osnovu izdvajanja osiguravajućih društava, u visini 5% od naplaćene premije osiguranja od požara i drugih opasnosti;

   b) sredstava ostvarenih na osnovu izdvajanja osiguravajućih društava, u visini 5% od prihoda naplaćenog obaveznog osiguranja prevoza opasnih materija u drumskom, željezničkom i vazdušnom saobraćaju;

   c) sredstava naplaćenih od privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika na godišnjem nivou, koji se bave proizvodnjom, prometom, nabavkom, skladištenjem i upotrebom eksplozivnih materija i prometom, skladištenjem i držanjem zapaljivih tečnosti i gasova po osnovu ukupnih instalacionih kapaciteta uskladištenja, i to:

      - 0,5% vrijednosti maloprodajne cijene po 1 kg eksplozivne materije koja se skladišti;
      - 0,5% vrijednosti maloprodajne cijene po 1 l zapaljive tečnosti i gasa koji se skladišti;

3) sredstava ostvarenih davanjem u zakup skloništa;

4) ostalih prihoda u skladu sa zakonom.

Utvrđivanje, naplata i kontrola namjenskih prihoda iz stava 1 tačka 2 ovog člana, vrši se u skladu sa propisom kojim je uređena poreska administracija.

Namjenski prihodi iz stava 1 tačka 2 podtač. a i b ovog člana, uplaćuju se do 15. u mjesecu za prethodni mjesec, a iz stava 1 tačka 2 podtačka c ovog člana, do kraja prvog kvatrala tekuće godine za prethodnu godinu.

Prinudna naplata vrši se u skladu sa poreskim propisima.

Član 116c

Sredstva fonda namijenjena su za finansiranje projekata za:

1) nabavku opreme i sredstava za zaštitu i spašavanje;

2) izgradnju objekata za potrebe zaštite i spašavanja;

3) stručno osposobljavanje i usavršavanje, odnosno osposobljavanje i usavršavanje pripadnika operativnih jedinica;

4) podsticanje obrazovnih, istraživačkih i razvojnih studija, programa, projekata i drugih aktivnosti;

5) sufinansiranje preventivnih i operativnih aktivnosti i postupanja za zaštitu i spašavanje;

6) druge namjene, u skladu sa zakonom.

Član 116č

Sredstva fonda iz člana 116c ovog zakona, mogu da koriste: državni organi, organi državne uprave, organi lokalne uprave, privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici, operativne jedinice, nevladine organizacije i građani (u daljem tekstu: korisnik).

Korisnik mora da ima sjedište, odnosno prebivalište u Crnoj Gori i da ispuni uslove iz člana 116dž ovog zakona.

Član 116ć

Projekat iz člana 116c ovog zakona, naročito sadrži:

- naziv projekta;
- podatke o korisniku (kontakt podatke, podatke o prethodno realizovanim aktivnostima; djelatnosti korisnika i finansijske podatke kao što su broj računa, prihodi u posljednje tri godine i sl.);
- podatke o kontakt osobi;
- vrijeme i mjesto realizacije projekta;
- ukupnu procijenjenu vrijednost projekta po stavkama i vrijednost potraživanih sredstava;
- sažetak projekta;
- opis problema/situacije i opis relevantnosti projekta (međunarodni, nacionalni ili lokalni);
- opšti cilj i specifične ciljeve projekta;
- opis ciljnih grupa i krajnjih korisnika;
- opis aktivnosti i očekivanih rezultata;
- metodologiju;
- održivost;
- budžet projekta;
- opis načina praćenja i procjene uspješnosti projekta (monitoring i evaluacija);
- podatke i opis partnera i saradnika u projektu;
- vremenski plan realizacije projekta;
- logičku matricu.

Projekat, u skladu sa javnim konkursom, može da sadrži i druga dokumenta kao što su uvjerenje o registraciji, finansijski iskazi i slično.

Član 116d

Ministar nadležan za poslove zaštite i spašavanja odlučuje o raspodjeli sredstava fonda za pojedine namjene iz člana 116c ovog zakona, na osnovu javnog konkursa.

Radi pripreme javnog konkursa i vrednovanja projekata dostavljenih na konkurs, ministar nadležan za poslove zaštite i spašavanja obrazuje komisiju (u daljem tekstu: Komisija).

Komisija ima sedam članova, koji se biraju na osnovu javnog poziva.

Za člana Komisije može biti izabrano lice koje ima najmanje pet godina radnog iskustva u oblasti zaštite i spašavanja, iskustvo u pripremi, realizaciji ili evaluaciji projekata u oblasti zaštite i spašavanja i najmanje VII nivo okvira kvalifikacija.

Poziv iz stava 3 ovog člana, objavljuje Ministarstvo na svojoj internet stranici i u jednom štampanom mediju sa sjedištem u Crnoj Gori.

Poziv sadrži broj članova Komisije, uslove koje treba da ispunjava kandidat u skladu sa stavom 4 ovog člana, dokaze o ispunjenosti tih uslova koje kandidat treba da priloži, kao i rok i način podnošenja prijave.

Prijavu, na osnovu poziva iz stava 3 ovog člana, kandidat podnosi Ministarstvu neposredno ili preko pošte, u roku od 15 dana od dana objavljivanja poziva.

Predlog za izbor članova Komisije utvrđuje rukovodilac organizacione jedinice Ministarstva nadležne za poslove zaštite i spašavanja.

Članovi Komisije biraju se na vrijeme od četiri godine i isto lice može biti birano za člana Komisije najviše dva puta uzastopno.

Član Komisije ne može biti angažovan na realizaciji podržanih projekata.

Administrativno-tehničke poslove za potrebe Komisije vrši Ministarstvo.

Član 116dž

Javni konkurs za raspodjelu sredstava fonda sadrži:

1) ukupan iznos sredstava za raspodjelu;

2) namjenu sredstava fonda koja se raspodjeljuju za finansiranje projekata iz člana 116c ovog zakona;

3) uslove za finansiranje projekata u pogledu učešća u finansiranju projekata, finansijskog obezbjeđenja ponude i izvršenja projekta i drugih uslova zavisno od namjene, a može se utvrditi i rok za završetak projekta;

4) dokumentaciju u vezi uslova iz stava 1 tačka 3 ovog člana, neophodnu za odlučivanje o raspodjeli sredstava;

5) kriterijume, odnosno podkriterijume iz člana 116e ovog zakona i broj bodova iz člana 116f ovog zakona, na osnovu kojih će se vrednovati projekti zavisno od namjene sredstava koja se raspodjeljuju.

Član 116đ

Javni konkurs iz člana 116dž ovog zakona, Ministarstvo objavljuje na svojoj internet stranici i u jednom štampanom mediju sa sjedištem u Crnoj Gori.

Prijava na konkurs, podnosi se neposredno ili putem pošte, i obavezno sadrži:

1) podatke o podnosiocu prijave;

2) naziv i opis projekta;

3) svrhu i ciljeve projekta;

4) podatke o rukovodiocu projekta koji je neposredno zadužen za realizaciju;

5) ukupnu procijenjenu vrijednost projekta po stavkama i učešće sredstava fonda u finansiranju projekta;

6) podatke o stepenu pripremljenosti projekta i analizu mogućih rizika;

7) informacije o javnim nabavkama koje su potrebne za sprovođenje projekta;

8) vrijeme potrebno za realizaciju projekta;

9) rezultate i efekte koji se očekuju.

Komisija može da zahtijeva od korisnika koji je podnio prijavu iz stava 2 ovog člana, da dostavi dodatnu dokumentaciju i dokaze.

Član 116e

Projekti prijavljeni na konkurs vrednuju se na osnovu sljedećih kriterijuma i podkriterijuma:

1) stepen opšteg uticaja i značaja projekta za zaštitu i spašavanje:
   - značaj projekta (međunarodni, nacionalni ili lokalni);
   - povezanost i stepen direktnog uticaja projekta na ostvarivanje strateških prioriteta Vlade u oblasti zaštite i spašavanja;
   - broj direktnih i indirektnih korisnika projekta;
   - stepen ugroženosti od rizika;
   - stepen razvijenosti opštine na čijoj se teritoriji projekat realizuje;

2) finansijski kriterijum:
   - isplativost projekta;
   - stepen sufinansiranja projekta sopstvenim sredstvima;
   - finansijski bonitet korisnika sredstava;

3) kvalitet projekta:

- stepen pripremljenosti projekta (pripremljenost infrastrukture, projektno tehničke dokumentacije, potrebne dozvole i odobrenja itd, stepen rizika, izvodljivost i održivost projekta, određenost i usmjerenost ciljeva i planiranih aktivnosti, kvalitet ponuđenih tehnoloških rješenja, potrebni resursi za sprovođenje projekta).

Član 116f

Ukupan broj bodova kojim se može vrednovati jedan projekat po osnovu:

- kriterijuma stepen opšteg uticaja i značaj projekta za zaštitu i spašavanje je 80;
- finansijskog kriterijuma je 40;
- kriterijuma kvalitet projekta je 30.

Broj bodova kojim se projekat vrednuje na osnovu podkriterijuma određuje se konkursom i taj broj se mora utvrditi u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Član 116g

Komisija:

1) utvrđuje ispunjenost uslova iz člana 116č ovog zakona;

2) vrši vrednovanje projekata u skadu čl. 116đ do 116f ovog zakona;

3) utvrđuje rang listu vrednovanih projekata; i

4) utvrđuje predlog za raspodjelu sredstava, sa obrazloženjem.

Član 116h

Ministar nadležan za poslove zaštite i spašavanja, na osnovu predloga iz člana 116g stav 1 tačka 4 ovog zakona, donosi odluku o raspodjeli sredstava.

Na odluku iz stava 1 ovog člana, korisnik može da podnese žalbu ministru nadležnom za poslove zaštite i spašavanja, u roku od osam dana od dana dostavljanja odluke.

Odluku po žalbi ministar nadležan za poslove zaštite i spašavanja dužan je da donese, u roku od 15 dana od isteka roka za podnošenje žalbe.

Odluke iz st. 1 i 3 ovog člana, objavljuju se na internet stranici Ministarstva.

Član 116i

Član Komisije ne može učestvovati u radu Komisije ako je sa odgovornim licem, odnosno licem koje je član organa upravljanja podnosioca prijave na konkurs za raspodjelu sredstava fonda, odnosno sa fizičkim licem kao podnosiocem prijave na konkurs za raspodjelu sredstava fonda, u srodstvu po krvi u pravoj liniji bez obzira na stepen, a u pobočnoj liniji do četvrtog stepena srodstva, ili mu je supružnik, odnosno vanbračni supružnik ili srodnik po tazbini do drugog stepena, bez obzira da li je brak prestao ili nije, ili je staralac, usvojilac ili usvojenik.

Član 116j

Ministarstvo zaključuje ugovor sa korisnikom na osnovu odluke iz člana 116h ovog zakona.

Ugovor o korišćenju sredstava iz stava 1 ovog člana, naročito sadrži: predmet, vrijeme realizacije projekta, finansiranje, periodično izvještavanje o realizaciji projekta i utrošku sredstava, anekse, kao i odredbe o sredstvima finansijskog obezbjeđenja i načinu i roku povraćaja nenamjenski utrošenih sredstava fonda.

Ugovor o korišćenju sredstava iz stava 1 ovog člana, ne zaključuje se u slučaju kad za sredstva fonda konkuriše organizaciona jedinica Ministarstva nadležna za zaštitu i spašavanje.

Član 116k

Ministarstvo obezbjeđuje internu kontrolu i reviziju tekućih i okončanih projekata u vezi namjenskog i zakonitog korišćenja sredstava, u skladu sa zakonom kojim se uređuje sistem unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru.

Član 116l

Završni izvještaj o realizaciji projekata i utrošku sredstava korisnik sredstava fonda dužan je da dostavi najkasnije u roku od 30 dana nakon realizacije projekta, koji mora da sadrži: pregled preduzetih aktivnosti na realizaciji projekta, postignute rezultate, finansijske pokazatelje utrošenih sredstava, opis promjena u realizaciji projekta koje utiču na troškove realizacije i sva odstupanja od plana realizacije projekta, sa obrazloženjem.

VIII. NADZOR

Član 117

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, vrši inspektor za zaštitu i spašavanje.

Pored upravnih mjera i radnji propisanih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, inspektor za zaštitu i spašavanje ima obavezu i da:

1) zabrani rad komandiru i zamjeniku komandira službe zaštite i vatrogascu-spasiocu koji ne ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom;
2) naredi izradu opštinskih planova, ukoliko nijesu donijeti u propisanom roku;
3) naredi izradu preduzetnih planova, ukoliko nijesu donijeti u propisanom roku;
4) zabrani upotrebu objekta, ukoliko nijesu izvedene stabilne instalacije za gašenje požara;
5) naredi vlasnicima i korisnicima objekata iz člana 23 ovog zakona da uspostave i održavaju odgovarajući sistem obavještavanja i uzbunjivanja;
6) naredi vlasnicima i korisnicima objekata iz člana 23 ovog zakona da na tim objektima omoguće postavljanje instalacija i uređaja za obavještavanje i uzbunjivanje;
7) naredi postavljanje plakata sa grafičkim prikazom jedinstvenih znakova za uzbunjivanje;
8) zabrani upotrebu predmeta ili oduzme predmete od kojih prijeti neposredna opasnost izbijanja požara ili eksplozije, dok se ne preduzmu mjere da se rizik otkloni;
9) zabrani vršenje određenog posla u objektu, prostoriji, odnosno prostoru od koga očigledno prijeti opasnost izbijanja požara i širenja požara, ako se drugim protivpožarnim mjerama (preuređivanjem objekta ili prostorije, postavljanjem protivpožarnih zapreka i sl.) neposredna opasnost ne može otkloniti;
10) zabrani pušenje i upotrebu otvorene vatre i svjetiljke sa otvorenim plamenom;
11) naredi nabavku ili zamjenu određene vatrogasne opreme i sredstava za gašenje požara;
12) naredi čišćenje određenih prostora od lako zapaljivih otpadaka čije bi paljenje moglo da prouzrokuje širenje požara na susjedne objekte;
13) naredi uklanjanje građevinskih i drugih prepreka, instalacija i uređaja koji bi u slučaju izbijanja požara predstavljali smetnju za brzo i efikasno spašavanje ljudi i materijalnih dobara i gašenje požara;
14) naredi stalnu kontrolu na mjestima gdje su smještene zapaljive materije;
15) naredi obilježavanje požarnih puteva i njihovo redovno održavanje;
16) zabrani dalje izvođenje radova, dok izvođač radova ne pribavi saglasnost u pogledu zaštite od požara i eksplozija na revidovanu tehničku dokumentaciju-elaborat zaštite od požara;
17) zabrani dalju gradnju objekta ukoliko se radovi ne izvode u skladu sa uslovima i mjerama za zaštitu od požara sadržanim u planskoj, odnosno tehničkoj dokumentaciji;
18) zabrani upotrebu uređaja, sredstava i opreme koji su stavljeni u promet ukoliko uvoznik ili zastupnik stranog pravnog lica nije pribavio potrebnu dokumentaciju o usaglašenosti od strane ovlašćene institucije.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, poslove inspekcijskog nadzora na području opštine vrši opštinski inspektor za zaštitu i spašavanje koji pored upravnih mjera i radnji propisanih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor ima obavezu da kontroliše sprovođenje Naredbe o preduzimanju preventivnih mjera zaštite od požara.

IX. KAZNENE ODREDBE

Član 118

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) ne uspostavi i ne održava odgovarajući sistem za obavještavanje i uzbunjivanje i ne obezbijedi prijem obavještenja od OKC 112 o vrsti opasnosti i mjerama koje je potrebno preduzeti (član 23);
2) u zgradi u kojoj je smješteno, kao i u stambenoj zgradi ne istakne na vidnom mjestu jedinstvene znakove za uzbunjivanje (član 25a stav 2);
3) kad utvrdi opasnost od nastanka vanrednog stanja podatke o opasnosti odmah ne dostavi Ministarstvu (član 32);

4) ne učestvuje u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara i ne izvrši materijalnu obavezu na poziv Ministarstva, odnosno Opštinskog tima (član 47 stav 1);
5) ne omogući učešće zaposlenih u zaštiti i spašavanju na poziv Operativnog štaba, odnosno Opštinskog tima (član 48 stav 2);
6) ne izradi preduzetni plan (član 49 stav 1);
7) ima preduzetnu jedinicu, a ne omogući njeno učešće u zaštiti i spašavanju na poziv Operativnog štaba, odnosno Opštinskog tima (član 51 stav 1);
8) ne primi na privremeni smještaj ljude sa ugroženih područja, kad to naloži opštinski tim (član 80b stav 1);
9) tehnološke procese u kojima se koriste ili proizvode lako zapaljive i eksplozivne materije ili stvaraju eksplozivne smješe ne vrši u objektima ili prostorijama koji su od drugih objekata ili prostorija međusobno protivpožarno odvojeni (član 94 stav 1);
10) u objektima i prostorijama u kojima se skladište i drže lako zapaljivi predmeti ne obezbijedi slobodne prolaze i prilaze do uređaja za gašenje požara (član 95 stav 3);
11) prije početka rada ne podnese prijavu Ministarstvu da je ovlašćeno od strane proizvođača da vrši ispitivanje, servisiranje i održavanje protivpožarnih aparata (član 99a stav 1);
12) kao korisnik objekta u kojem je ugrađen sistem za automatsko javljanje o požaru, hidrantska mreža, uređaji za kontrolu i zaštitno djelovanje i uređaji za sprječavanje širenja požara ne obezbijedi njihovu ispravnost i funkcionalnost, kao i njihovo redovno ispitivanje, prema uputstvu proizvođača, a najmanje jednom u šest mjeseci i o tome ne vodi evidenciju (član 100);
13) se prostor određen za kampovanje nalazi u blizini skladišta zapaljivih tečnosti i gasova (član 105 stav 1 tačka 1);
14) prostor za kampovanje, ukoliko se nalazi u šumi ili pored šume, nije odvojen od šume zaštitnim prosjekom širine koja ne smije biti manja od jedne i po visine najvišeg stabla od ivice prosjeka četinarske šume, odnosno polovine visine najvišeg stabla od ivice listopadne šume (član 105 stav 1 tačka 2);
15) radi sprječavanja izbijanja i širenja požara u kampovima koje su osnovali, nema ispravne aparate za gašenje požara, burad sa vodom, sanduke sa pijeskom i potreban alat (član 106 stav 1);
16) u kampovima koje su osnovali, iz zaštitnog pojasa ne ukloni lišće, granje, žbunje i druge zapaljive predmete i materije (član 106 stav 2).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i odgovorno lice u državnom organu, organu lokalne samouprave i lokalne uprave novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 1.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 3.000 eura.

Član 118a

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 10.000 eura, opštinski inspektor za zaštitu i spašavanje kazniće za prekršaj pravno lice, ako ne postupi po naredbi iz člana 35đ stav 4 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 1.000 eura, a preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 3.000 eura.

Novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 1.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice ako ne postupi po naredbi iz člana 35đ stav 4 ovog zakona.

Član 119

Novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 1.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako:

1) ne izvrši materijalnu obavezu na poziv Ministarstva, odnosno Opštinskog tima, osim kad se materijalna obaveza odnosi na sredstva i opremu koji su raspoređeni za potrebe odbrane zemlje ili su namijenjeni za zdravstvenu zaštitu (član 53 stav 1 alineja 2);
2) ne obavijesti OKC 112, bez odlaganja, o podacima od značaja za zaštitu i spašavanje (član 53 stav 1 alineja 3);
3) loži vatru i ostavlja zapaljene predmete na mjestima na kojima postoji povećana opasnost od izbijanja i širenja požara (u parkovima, putnim pojasevima i na drugim mjestima na kojima postoji sasušena trava, lišće i drugi lako zapaljivi predmeti i materije) (član 104 stav 1).

Član 119a

Novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 1.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu lokalne samouprave i lokalne uprave, ako:

1) ne izradi elaborate o procjeni rizika, koji su sastavni dio opštinskih planova (član 34 stav 4);

2) ne donese opštinske planove (član 41 stav 1 alineja 1).

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 120

Komandiri službe zaštite sa završenim VI stepenom školske spreme dužni su da, u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, upotpune školsku spremu u skladu sa članom 44 stav 3 ovog zakona.

Profesionalni spasioci koji nemaju odgovarajući stepen stručne spreme dužni su da, u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, upotpune školsku spremu u skladu sa članom 46 stav 1 tačka 1 ovog zakona.

Ukoliko komandiri, odnosno profesionalni spasioci, ne upotpune školsku spremu u smislu st. 1 i 2 ovog člana, gube pravo da dalje obavljaju te poslove.

Član 120a

Akti o imenovanju iz člana 35c stav 2, člana 35ć stav 4 i člana 35dž stav 2 ovog zakona, donijeće se u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 120b

Stručni ispit za vršenje poslova rukovođenja službom zaštite i stručni ispit za rad na poslovima zaštite i spašavanja u službi zaštite položeni po propisima koji su važili do dana početka primjene ovog zakona, smatraju se položenim drugim stručnim ispitima za rad u državnim organima u oblasti zaštite i spašavanja, u smislu ovog zakona.

Član 121

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana, primjenjivaće se propisi koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Planovi za zaštitu i spašavanje donijeće se u roku od šest mjeseci od donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana.

Član 121a

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona, donijeće se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 122

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe Zakon o zaštiti od požara ("Službeni list RCG", broj 47/92), Zakon o zaštiti od elementarnih nepogoda ("Službeni list RCG", broj 57/92) i odredba člana 7 stav 2 Zakona o etažnoj svojini (" Službeni list RCG", broj 71/04).

Član 123

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".